

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

30898

ప త్రి ది న ము ప క టిం వ (బ డు ను

VOL. 3.

దెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఫి బ్రవరి నెల 19 వ తేది సోమవారము

No. 269

సంపుటము. 1

స శ నా మ సం వ త్స ర మా ఘ మా స బ హు ద్వా ద శి రం.

సంపుట 2౬౯

నకలవృత్తిక విషనంజీవిని

536

నూరురూపాయల బహుమతి.

భాగతో వస్తువాన!

సుఖముగ జోదురు !!

ఈ వంతు ఇతిరుల మాయ
వంతు కంటినిగాదు ఉపయో
గించినచో తప్పక నుటయు బా
ధయి తీరును. ఇది తెలుపాధిక
గా క, ఎరుక, కుక్క, కండ్లక
ప్ప మొదలగు జంతువుల విషము
లకు సుపయోగించును. ఈ వం
తు తెలుపాధిక కిని రింపవచ్చు
వంతు క్రియముతో నూరురూ

పాను లియ్యగలము.

తెల నులభము.

2 సీసాలుగల ప్యాకెట్టు 1.కి 8 అ. పోస్టేజీ రీ ఆణాలు.

ఒకటేకడన 2 ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజీ సుచితం

ఒకడేకడ ప్యాకెట్టు పోస్టేజీతో కుప్ప. 5-0-0.

1-8-0 తెలగల ఛాక్ సలర్ పాకెట్ల పేనా ఉచితము.

3. నీవాగాను మొనరియ్యారు

3, కందప్ప మొదలిపిడి. తిరుచిల్లి కే.టి. చుగ్రాన్.

“ఆనంద” గ్రంథిమాల, తృతీయకుసుమము.

శ్రీ మ దాం ద్ర మహాభారతము

వ చ న ము

(235)

పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి.

కాశ్యోత్తపుంధానాదులకు తినిపాలాభివృద్ధి సహా తెల.

1వ వాల్యం	ఆదిపర్వము	1-4-0
2వ వాల్యం	,,	1-4-0
3వ వాల్యం	,, సంపూర్ణం	1-8-0
4వ వాల్యం	సభాపర్వము	1-8 0
21 ,,	శాంతిపర్వము క్రథకు భా॥	1-4-0
22 ,,	,, ద్వితీయ భా॥	1-6-0
23 ,,	,, తృతీయ భా॥	1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

అనగా ముద్రాలయము, లోకస్పర్శుర్, చురూను.

సవినయమునది. టటోపరస్తాక్ 496

ఇది మాతన మైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము

తేనిని శ్రేష్ఠ రుయిన పుష్పము
ముక్తి సత్తునతో చేయబడినది. ఒక
బొట్టు వస్త్రమువలన తేనిని వాసన
వనలక గుంతును. ఇతర వాసనల
వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు
నది. ఒకటూర తెప్పించి మాచి నిజ
మును తెగగ గలగు.

1/2 టేపు బుడ్డి	2-0-0
1 ట్రాసు ,,	0-12-0
1/2 ట్రాసు ,,	0-8-0

మామొక్క ఆల్ పసుడు పేగాయిల్ యొక్క శ్రే
వత్సమును తెలియగోరువారు మా సాంపిల్స్ కు వ్రాయును.
ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0 సాంపిల్ 0.0-6

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

డి షరస్తాక్ పెర్మ్యూమరీ కో,

సెం 1, వైఫోసి, బొంబాయి సెంబరు 3.

మిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాపు వస్త్రకులు.

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తెలలివిలాగము: “ఉమ్మిడియా” చుగ్రాను

ఈపటములో కనపడచిట్టి
అనేక విధములై గాజులవస్త్రక
ముగానవర్తముబంగారుతోతయారు
చేయబడి యున్నవి. వలయువారు
మామ్రాసిక గాజులకనులున్న
అందులకు మజారిల విషయముల
క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మూడవ బంగారు కట్ట
లోదాలు, గట్టితోదాలు, గట్టిశీలు
ఉండుములు, గార్ల పుంగుములు
దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు,
కానుల కేట్లు, పేడింగులు అనేక
విధములైన తెండోలైల సామానులు హాజరున యున్నవి.
చాణ్సెలైల సామానుల వినియోగములు.

59

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాతకాల

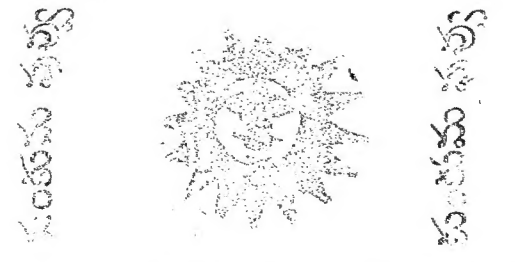
మోటారుపండ్లు సమస్తములు, వాటిని కానుకలయ
గలగుటకును కలిపి-కాను కిచ్చుటకును మోటారుపండ్లు పట్టు
నదునుతో ఏదో భాగముగా పియేరడముచే చుకో లాగు చేతి
పోయినపుడు స్వల్పముగాజేయు కిచేదలను యియ్యగలము.
శ్రేష్ఠ అభ్యాసభూకర్మముగా ఈసాకలాలలో, నూనోపియన
వీరశల్ల చేర్చించబడును. ఇది తెందునానవలలో చేర్చించ
గవచ్చు మెంటు వాతవిషయాలని లై సెత్తు యిచ్చించిపంపబడును
అందులకు ఖరీదు 60 రూపాయలు కట్టవలెను.

ఇదిగో వ్రాసులు మార్చి తెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ
చుకును. వ్రాసులో చేరదలచించివ్రాసుకును ఈ సే 28 వ తేది
నాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును
వారుమారి విద్యార్థులు కోరినచో ఎకసింయిగకు తావోసా
బడిను. ఈక్రింద సూచనలనుచూచికి వ్రాసికోవలను.

41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, వ్రాట్టే, నుదరాను.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— “GALL” Madras.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలమును నగు కుంకుమపువ్వు
యూవర్ణిగోరకును. కొనుగారు మోర్చియొక్కను.
గమనింపుడు. కరకర్మాదెన్న మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(53) 25, హమ్మింగ్విధి, బొంబాయి.

కె.బి. జోషి అండుకో

సెక్యూరి విత్రింగు

సెం. 321, హాన్కలిరోడ్డు,

పోర్టు, బొంబాయి.

పూర్వముగా నవీన వయినది.

లోడవుల పోర్టు పంపు.

25 అడుగుల లోతునండి నీర్లునోడి
అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000
గాలనులు పోడును. 2 అంగుళములు ను
భిము. నిష్పాను నల్లార్పుటకును, నీటిని వైకి
కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడు
ను. ఒకచోటనండి మరియొకచోటికి ను
లభిముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది.
బహు స్వల్పశక్తితో ఎడ తెగని భార ప్ర
వహింపజేయను. ఒక క్క చు ని పి పని
చూచును.

డీప్ వెల్ గలపు ఇతర పంపులు కావల
యునేని మామి వ్రాయును.

తెల రు. 55. K. B. JOSHI & Co.,
No. 321 Haranby Road, Fort,
537 BOMBAY.

నకలు మంతులను చూచి మోసపోకును!
పంచభాషల చీటిని చూచి కొనుడు!!

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి తెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల పార
దోలును. వాయువు
పోట్ల హాగొల్పును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రనియింట నుండదదినది.

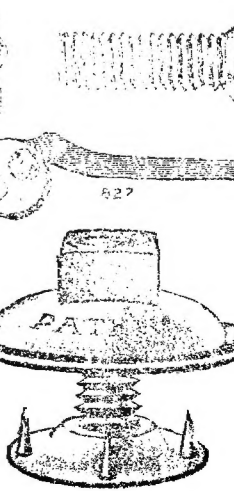

ననమూలికలచే హిందూదేశముంగ
తయారుచేయబడు మంచిమంగ.
దీనిని విదేశములలో కూడ నాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము డిసో, బొంబాయి, అండ్ నుదరాను

బహుటాకరి ఆర్డరులు సత్కరముగాను జాగ్రత్తగాను
పంపబడును. ఒకమాను మోస్తరుమాదిన సంకతి తెలియగలదు.

(D668-W 318)

ఇరుప సామానులు,
రంగులు. సీమెంటు,
గొట్టములుపంపులు,
ఫిట్టింగులు, ఫెర్పు గు
సా మా ను లు, మి
స్సలు, పైనింగు,
జిన్నింగు, వైసుమియు
మొదలగు నానిని
ఎకాయికి దిగుమతి
చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,
General Hardware &, Machinery Mart.
No. 15 Armenian Street, Madras.

అద్భుత నివారిణి.

124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సు గారి
అద్భుత బానిస నివారిణి

ఇది బలహీను
లకును నీరసు
లకునునుండు.
నిద్రలేకుండు
లు, జ్వరము
లకును, మెదడు నిమ్మ
గా ముండును.

పనియందొండు ముచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనులు,
ఆగ్రాసము కుక్షివృద్ధి పొందెను. విద్యార్థులకు, శిశువులకు
యులకు, శిశువులకు నిద్రలేకుండుట, చుక్కలకు ముండు
లకు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలకుండి ఎందుకనెచు బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినిమే
టికి బుడ్డిని కొని నానికొక పురు ఒకమాత్రం పరీక్షింపుము.

25 సూత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

కవీనము!

కవీనము!!

కవీనము!!

అల్బో దిట్ బహర్

చుక్కలవృద్ధి గాను కొంతకాల ముందుకట్టి అల్బో
వాసనయును కలగు. ఆల్బోచాల్ సాగాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బాధ్యుగాలేదు. ఇదిగొడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైగాని 2-8 ముక్కలు విడిచినంతట ఒక నందిన
వనము చుక్కలవృద్ధి యందు కుళుచుండు వాసనను అను
భవించు వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
వేని యుండినా యీ ఆల్బోచాల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జీ
1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

అల్బో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ
నెం 155, జుమూనగిరి నీధి, బొంబాయి.
చుక్కలవృద్ధి:- మెదడు ప్రవృత్తి మూర్ఖత్వ,
29, చై నాబాబు నాథ్, మదరాసు.

(686) భాషా సేవక సంఘము.

202 MINT STREET, MADRAS.
రు 100. బహుమానములు రు 100

ప్రతి వారమును. ప్రతి వారమును.
మొదటి తిదిగతి బహుమానము రు 20-0-0 చొ॥ 1-కి రు 20-0-0
రెండవ తిదిగతి బహుమానము రు 15-0-0 చొ॥ 1-కి రు 15-0-0
మూడవ తిదిగతి బహుమానము రు 10-0-0 చొ॥ 2-కి రు 20-0-0
నాల్గవ తిదిగతి బహుమానము రు 5-0-0 చొ॥ 5-కి రు 25-0-0
అయినది తిదిగతి బహుమానము రు 2-0-0 చొ॥ 10-కి రు 20-0-0
ఈ బహుమానములను గోరువారు ప్రతి బుధవారము
నాటి వార, వైకా పత్రికకు చూడవలయును.
ప్రతివారమునకు వ్యాసములు పంపినవారిలో ఉత్తము
బయినవారి నికములు ఇంతటినుండి ప్రతిశనివారమునాటి
సత్రికయందు ప్రచురింపఁబడును.
ఈ సంఘము వారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

1. వేదకవిత్వములు వెల ప్రతి 1-కి రు 0-4-0
2. దంతిభాగము ,, 0-4-0
3. పానము ,, 0-4-0
4. విధూని, తిలకిము, పసుపు ,, 0-4-0
5. కర్మభాగము ,, 0-4-0
6. భాగము ,, 0-4-0

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును కాశ్మీరమును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధములు అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆంగ్లమునకు కలుగజేసి
కాశ్మీరమునకు దృఢగాత్రమును అనుసరించుట ఇష్టించు
వా. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీచుండును. కొద్ది చార్జీ
యొ మేము పంపించింపెదము. వెంటనే వాగ్రహము

219 ప్రెస్ బుక్స్ మినిస్టర్ గోవిందజీ,
అలెగ్జాండ్రా రోడ్, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ని. గోపాలాచార్యకర్, బేసిక్ ఫౌండ్రీ
మొదట 1914 సంవత్సరములకు వైగా సాపేక్షబడి
కొని ఇంజనీరు యంత్రములను తయారుచేయు
వాని ఆయిక్ కొద్దిగా నాన విశేషము కావలయునని
యును విశేషముగా వ్రాయును.

పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభ.

కల్లకొట విచారణ.
శ్రీశ్రీవారి 1వ తేదీ సాయంత్రము సర్తా నున్ హాల్ందు
గాదును, డాక్టరు హాస్పియ్యుగాదును తప్ప తక్కినవా గంద
అను కల్లకొట చేరిరి. వారు దారిలో కొంతపురమున దిగి
ప్రభుత్వమువారి కిగ్నాగాదును దర్శించిరి. 2వ తేదీ యంద
యమున సంఘమువారు కల్లకొట ఆఫీసునందు సర్ ప్రెసిన్
టీవ్యుగారి అధ్యక్షతనై 12వ సమావేశమైరి. పండిత్ మాళవ్య
గాదును హాస్పియ్యుగాదును సభకు గాల్చెను. కొద్దిగాని జా
డ్యులంబును కంపెనీలోని మేనేజరును ఇంజనీరును అగు కా
క్కుగారిని పరీక్షించిరి. వారి లిఖిత సాక్ష్యమును బ్రంతుగా
రు హిందూనేతపు ప్లేటుబడితో నిర్వహింపబడు పరీక్షకులకు
ప్రభుత్వమువారి సాహాయ్య పత్రికనక పనియు, పరిశ్రమల
వలన లాభము గలుగునని ప్రజలకు నచ్చుకము గలుగునటకు
ప్రజలకు పరిశ్రమలపట్ల సాహాయ్యము చేయుచుండవలయున
నియు హైందవ యంత్రులకు యంత్రములతో పనిచేయుట
నేర్చి కొంతకాలము ఆదర్శమునకు చురు పరిశ్రమయందు పని
నేర్చుకొన జేయవలయు ననియు వ్రాసి హైందవ యంత్రుల
కు పనిచేర్చుకొనవలయును గల యంత్రాహమును గొనియా
డిరి. కాక్కుగారిని సంఘమువారు క్రాసుపరీక్ష చేసిరి.

రెండవతేదీన, కల్లకొటయందు సమావేశమైనపారి
శ్రామిక పంచాయతీ సభవారి సమ్యక్మునుండు జి. ఎఫ్. బే
కరుగాదుకూడ సాక్ష్య మిచ్చిరి. వారు హెన్రీ వెంటులకర్తా
గాదునుకు కాశ్మీరీనిర్వాహకులు. వారి సాక్ష్యమునం విముఖ్య
విషయములు గలవు.

ఇనుపపిట్టు మున్నగు ఖనిజములను, అంగురవృత్తులు
కొనుచుండును. యుద్ధాహూయ్యము వారెవరును, గవలయొద్దనే
సామ్యు చెలాయణి చేయుటకు సిద్ధముగ నుండలేరు జ్యోతు
కంపెనీ లిట్టు చేయుచు వచ్చెను. జ్యోతు ప్రభుత్వ
మును, బ్యాంకులను వారికి ధన సాహాయ్యము చేయుట వలన
వారట్లు సామ్యు చెలాయణి చేయగలిగిరి. బర్మాదం నుత్పత్తి
యైన నోల్ల వంతెన యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనులే కొను
చుండిరి. చుక్కను ఎత్తి పెట్టుటకు పూర్వము గను
లను పనిచేయుచుటకు వారు బోతెకు సామ్యును గ్రుచ్చుకొని
చెడివారు. హంబర్గులోని జ్యోతు శాస్త్రజ్ఞుడు సభకు వాగు
న్నదో తోడో పరీక్షించి చూచిన వెనుక పూర్తిగ సామ్యుచెడి
వాడు. భరతవృత్తునుండలి గవల కట్టియధికారిలేడు. ఇంగ్లండు
లోనుండి భరతవృత్తునుండు సభకు ఖరీదు చేయవలచిన
వారు నమోదాలను తెప్పించుకొని పరీక్షించెదరు. ఒక చేళ
సభకు నాణ్యమునియమైన తగాదా వచ్చినయెడల, దానిని
ముగ్గురు సాహాయణిక చేర్చుట పరీక్షించి పరిష్కరించెదరు.
ఈ ప్రావిడ ప్రాణాయాపు" పద్ధతిని తీసివేయ వలయును.
ఇంగ్లండునందు జరుగు చున్నట్లుగనే భరతవృత్తునుండు కొం
దగు నమోదా సభకును పరీక్షించి ప్రమాణముచేసి, యని నా
ణ్యముగ ఉన్నదని రూఢిచేసి ప్రభుత్వమువారికి పంపవలయును.
వానిని ప్రభుత్వమువారు విచారించి గుంచిచెడ్డలకు నిర్ధా
గణము చేయవలయును. భరతవృత్తునుండు దెంతి కొద్దిపాటి
సభకునామ్యుకొనువాడైనను ఇంగ్లండునందు సభకును పరీక్షిం
చువాని శాశ్వతప్రాణాయామకు బద్ధుడు కావలసివచ్చుచున్నది.
అక్కడి పరిశోధకారి నచ్చుకముగనే యభిప్రాయము నియ
నచును. కాని ఇంతవెడల యుండును? భరతవృత్తు సామ్యులు
తమ ప్రతినిధులను నియమించుకొనవచ్చునే. హంబర్గునందును,
బర్మాదాయందును సభకును పరీక్షించుకొని జర్మనులు సభకును
ఖరీదు చేసికొనుచుండిరి.

భరతవృత్తు సాక్ష్యమిచ్చిన జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసరు టి
సనావతాయ్యుగాదు చంద్రచెట్టి పరిశ్రమనుగురించి తెలిపిరి.
ప్రభుత్వమువారు వెంచిన చంద్రచెట్టునుండి ప్రతివత్సరము
16 టన్నుల కాచును తగూరుచేయుచున్నారు. దానిఖరీదు
12 వేల రూపాయ లుండును. కూరీలకు ప్రోత్సాహకరముగ
నుండుటకును విశేషముగ తోటలను పాలించుటకును చంద్ర
తోటలవాండ్రకు ప్రభుత్వమువారు ముందుగ బోతెడు
సామ్యుచ్చు చున్నారు.

తదనంతరము పారిశ్రామిక శాఖ సాహాయ్యదొడ్డి,
వి. గోవిందగుడు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వారు మన్యోపరిశ్రమను
గూర్చి సాక్ష్యమిచ్చుచు పల్లెవాండ్రయందు మితవరత్వము
వృద్ధి చేయుటకై కట్టుదిట్టములు జరుగునని తెలియజేసిరి.
అంగ్ల సామ్రాజ్యమునందే గాకను విశోహావేశము లందలి
ముఖ్యపట్టణములందు భరతవృత్తు ప్రతినిధు లుండవలయు నని
సాక్షి తెలియజేసి యుండెను. అట్టి ప్రతినిధులు ప్రాయశః
భాగతీయులై యుండుట యుంది. వారికి వ్యాపారజ్ఞాన
ముండవలయును. బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపురి మున్నగు
నగరములందును కూడ వ్యాపారప్రతినిధు లుండవలయును.
ప్రతి రాష్ట్రమునందును పారిశ్రామికాధికారి యుండవ
లయును. వారికి సలహా చేప్పవారును కొంద యుండవలయును.
కల్లకొటయందు సర్ ప్రెసిడెంటు నికల్సును గారిని చివర
విచారించిరి. వారు మన్యోపరిశ్రమశాఖకు అధికారి. వారు విచా
రణ నాలుగు గంటలసేపు పట్టినది. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వము

వా రేమేపద్ధతుల ననుసరించి సాహాయ్యము చేయవలయునో
ఆవిధ పద్ధతులను సాక్షి వివరించి, జపాను, జర్మను, ఆస్ట్రేలి
యా, కనడా దేశములం దీనందవృత్తునుండు ప్రభుత్వమువారు
చేయుచున్న పనిని తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమల
కేవిధముగ సాహాయ్యము చేసినను, వారు పనికాటలమీద
వెత్తనము వసించి చుంచిచెడ్డల కనుగొనుచుండ వలయును.
జమాఖర్చునుకూడ తనిఖీచేయవలసి యుండును. కాని, వ్యాపా
గమునం దిల్లరుల ప్రమేయ ముండుట యుందికాదనిసాక్షియభి
ప్రాయము. జపానునందునలేనే భరతవృత్తు ముందు ముఖ్యస్థాన
ములందు వ్యాపార వస్తుప్రదర్శనశాలలు నియమితములు కావ
లయును. పారిశ్రామిక శాఖాధికారి సాహాయ్యము నిమిత్తము
సలహాసంఘ మొకటి యుండవలయును. కానుకసభయందు
వివిధవృత్త సంఘముల ప్రతినిధులున్నట్లుగనే సలహా సంఘము
నందును, వివిధ వృత్త సంఘముల ప్రతినిధు లుండవలయును.

కోయంబుత్తూరునందు విచారణ

తిరువారే పంచాయతీ సభ్యులు కోయంబుత్తూరునకు
స్వేమలుబండిమీద బయలుదేరి 4-వ తేదీకి చేరిరి 5వ తేదీ ప్రాతః
కాలమునందు, వ్యవసాయక శాఖలను దర్శించి, అనంతరము
కల్లకొట కచ్చేరియందు విచారణప్రారంభించిరి. హాస్పిక్ సను,
పండిరిమాల్వగార్లు సభకు హాజరైరి. సభవారు సారముగ
శ్రీములోని మెగ్నిటీను సంఘపు కార్యనిర్వాహకుడగు ఆర్. డి.
కల్లెలుగారిని దొంతరమువారి వ్యావసాయక రాసాయనికు
డగు, డాక్టరు దద్దియు హాజరగు గారిని విచారించిరి.

హాస్పిక్రైజు పరిశ్రమభివృద్ధికిగల సాధకవాధకము
లను, కల్లెలుగారు వివరించిరి. యుద్ధము వచ్చిన తరువాతను
హాస్పిక్రైజునులు శయనించినవి. స్త్రీయరుకేవులు వృద్ధియగుటయే
యందుకు కారణము. గత ఐదువత్సరములందు గవలనలన నెలకు
సగలున 4 లేక 5 వేల టన్నుల హాస్పిక్రైజు వచ్చుచుండెను.

డాక్టరు హాసనగాదు తమ సాక్ష్యమునం నిట్లు తెలి
యజేసిరి:- మామూలు వంటనెలుకు విశేషము లేకపోవు
టయు ఖనిజ సంపద లెక్కువగ నుండుటయు, పరిశ్రమలకు
గాసాయణిక సాధకముల ముపయోగించిన జయప్రదముగ సాగు
టకు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి ముఖ్యముగ రాసాయనిక
సంయోగము వలన యెరువులను చేయుచుట యనవరము.

6వ తేదీ ప్రాతఃకాలమునందు సభ. తిరిగి గూడినది.
బట్టల వర్తకులగు ఎక్. గిరియ తెట్టిగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి.
వారు మగ్గుపు చేత పరిశ్రమను గురించినను జరి పరిశ్రమను
గురించినను చెప్పిరి. కోయంబుత్తూరు నుండలమునందు హామీ
మీద అప్పు లిచ్చుటకు 20,30 ధనియులు పని చేయుచున్నవి.
వాని మూలధనము 2,3 లక్షల రూపాయ లుండును. ఆ ధన
నిధులవారు నూటికి 9,12 రూపాయలవరకును నడ్డీ పుచ్చు
కొందురు.

ప్రేక్షకులంపై వైకృతులలో నొకరగు దద్దియు. ఇ.
వింటు గారు వ్రాసినవిషయమునుబట్టి వెనుక జే. ప్రేక్షకుగారు
తరువాతను సాక్ష్యమిచ్చిరి. పారిశ్రామిక శాఖకు పారిశ్రామిక
బోర్డు అధికారము క్రొక నుండవలయు నని వింటుగారి
యభిప్రాయము. పారిశ్రామిక బోర్డునందు కంపెనీల ముఖ్య
ధికారులే గాకను కంపెనీలలోని విశిష్టశాఖల ముఖ్యధికారుల
నియుండును సభ్యులుగ నుండవలయును.

తిరువారే కోయంబుత్తూరులోని అటవీక శాఖలపిన్ని
సామ్యు ఫిషుగాదు సాక్ష్య మిచ్చిరి. డేరాఘానులోని వన పరి
శోధనాలయమునందే పరిశోధనాలయమును చెన్నపురి ఆటవీ
శాఖ కనుబంధముగ నిర్మితము కావలయునని సాక్షి తెలియ
జేసెను. డేరాఘానులోనివారు ప్రస్తుతమున్న పనికి తూగలే
కున్నారు

తదనంతరము వ్యవసాయ శాఖాధికారి స్థూపర్వగారు
సాక్ష్య మిచ్చిరి.

వనములపిట్టటి కన్నకేటకు ఆర్. డి. రిచ్చండుగారు
సాక్ష్య మిచ్చుచు వనసంపత్తినిగురించి, ఇదివరకుచేసినది గాక
ఇంకను పరిశోధనలను చేయించవలయు నని చెప్పిరి.

బెంగుళూరునందలి విచారణ

పంచాయతీ సభవారు కోయంబుత్తూరునుండి బయలు
దేరి ఉదకమండలము, మైసూరులమీదుగ 9వ తేదీ రాత్రి 2
గంటలకు బెంగుళూరునకు వచ్చిరి. 10వ తేదీన వారు చాల
సేపు శాస్త్ర పరిశోధనాలయములోని, లెబకేటరీలకు దర్శించి
మధ్యాహ్నము ఏకాంతముగ ఆల్ ప్రెస్ బుక్ బోర్డునగారిని విచా
రించిరి. సోమవారమునాడు సభ్యులు కోలారునందలి బంగారు
గవలను దర్శించుటకు వెళ్లిరి.

మరునాడు పారిశ్రామిక పంచాయతీసభవారు బెంగు
ళూరులోని మేయోరునిరమునందు విచారణ ప్రారంభించిరి.
సర్. ప్రెస్ బుక్ స్థూపర్వగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.
శాస్త్రపరిశోధన విద్యాలయమునందు పండితులగ నున్న హే
గారిని ప్రారంభమునందు విచారించిరి. విద్యాలయమునందలి
పండితులకును, వస్తువిద్యాలయమునకును విశేష పరిచయ నుర
సరమని వారు తమసాక్ష్యమునందు తెలిపి, పారిశ్రామిక
వ్యవహారశాఖ నొకదారిని నెలకొల్పవలయు నని నూచించిరి.
వివిధ రాష్ట్రములందలి పారిశ్రామికాధికారు లందు సభ్యులుగ
నుండవలయును. వా రప్పువస్త్రము గూడ ముందుచేయవలసిన
సంగతులను యోచించుచుండ వలయును.

స్థానిక వార్తలు

పురుకోట రాజాగారు:- పురుకోట రాజాగారు గత శుక్రవారమునాడు బొంబాయినుండివచ్చి శనివారమునాడు సాయంత్రము పురుకోటకు వెళ్లిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:- ప్రొఫెసర్ రాముని మీననుగారిని పెండికేటు సభాసభ్యునిగా మఱియెన్నుకొనిరి.

నాగుడు సంఘము:- గత గురువారమునాడు తేలెలలోని "శాంతిని" మండిరమునందు మౌడ్లపూయక నూరు జమీందారుగారి అధ్యక్షత క్రింద పాత నాయకులను పుచ్చుటప బడినది.

గవర్నరుగారి పర్యటనము:- పెండింటు ప్రభువు గారును, వారి యంతరంగిక కార్యదర్శియు, అంగరక్షకుడను కెప్టెన్ ఫీట్ గారును గత శనివారమునాత్రి పెండింటులో బయలుదేరి బొబ్బిలి, జయపుర, వేంకటగిరి పురములకు పర్యటనము సలుపబోయిరి.

పార్కు బాసు సాహిత్యసంఘము:- ఈ సంఘము వారి తరఫున ప్రొఫెసర్ ఎన్. యూనియను సారథిత్వమున కేటటి దినము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆని బెంటెటమ్మ "జాతి యనగా నెట్టిది" యను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసించును. క. రామానుజాచారి బి.వి. గౌరధ్యక్షత వహించెదరు.

యుద్ధానంతర సంస్కరణములు:- చెన్నపురి మహాజనసభవారును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును రాబోవు మార్చి 18 వ తేదీని సాయంత్రము 5-80 గంటలకు యుద్ధానంతరసంస్కరణములనుగూర్చి చర్చించుట కొక సభ జరిపెదరు. సభానుండిగ్రహవేళము టికెట్లు మాలముననుండును. ఈటికెట్లు మార్చి 10 తేదీనుండి మాంటుకోర్డులోని మహాజన సభానుండిగ్రహమున దొరకును.

హోరంస్త్రమ సర్కసు:- సర్కసుకు ప్రతిదినమున వచ్చు పేక్షకుల సంఖ్య వృద్ధియగుచున్నది. దీనినిబట్టి సర్కసు ఎట్లు ప్రజాసాదమును బొందిన వ్యక్తులగును. మిక్కిలముగ ప్రజల హృదయముల నాకర్షించు ప్రదర్శనములు స్త్రీలు గుఱ్ఱపు స్వారి చేయుటయును, స్త్రీలు నానా విధముల దేహవికారముల వంచుటయు, ప్రేమిజుహుడ పనిచేయుటయును, ఈనిననుండి సర్కసు కార్యక్రమము పూర్తిగా మార్చబడును. ఇవిజనకు ప్రదర్శితములగు విషయములకంటె మతంత హృదయరంజకములగు విషయములు ప్రదర్శించుట నని నమ్ముచున్నాము.

ఒకెల్లోనాటకము:- గతశనివారముసాయంత్రమున సుగుణవహన సభవారు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలునందు పేక్స్వియరుకవివరచరితముగు ఒకెల్లోనాటకమును ప్రదర్శించిరి. మండిరమంతయు ప్రేక్షకులచే కిటికీటలాడు చుండెను. కొందఱు స్థలముచాలక బయటకుగూడ నిలుచుండిరి. అవనిక లతి మనోహరముగ నవర్చబడినది. అన్ని పాత్రములలో అయాగో పాత్ర నులిహృద్యముగ ప్రదర్శితమయ్యెను. అతనిజిత్తులు, టక్కులు, మాయోపాయములు, చర్యలు అచ్చు గుడ్డిన్న ట్లున్నవి. డెప్టెమోనాపాత్రమును అంతగా తీసిపోయి యుండలేదు. ఆ వెనుక, ఒకెల్లో పాత్రమును జెప్పవలయును. పిచ్చుట తేసిచూ గోడ్రీగో మున్నగు ప్రదర్శనములను గణించవలెను. నాటకప్రదర్శకులు సుప్రసిద్ధులు. అందఱును పట్ట పరీక్షాభ్యర్థులు.

కృష్ణాజిల్లా బందరులోని వేమూరి రాంజీరావు గారి ప్రేరేపణచే ఇటీవల మాఖి కు ౧౧ గి బుధవారము మొదలు కొని పంచమితో పూర్తిజేరిన నంటారి. వేంకట సుబ్బారావు సాహుకారుగారి కుమార్తె వివాహ సందర్భమున విశేషాన్నప్రదానము జరిగినదని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. భారత జేతము యొక్క నీతి గౌరవాతి శయముల గంగపాలు సేయుచున్న దౌర్భాగ్యములైన నీతిహింసయులైన వేళ్ళపేళ్ళముల వై పే సుబ్బారావుగారు చూడలేదు. కుభ్రముమూర్తము మొదలు జాలియతభేద వివక్షణలేకయే పెండివారపూగింతల పర్యంతము బందరు పురమునంగల బీరసాదలకు వారు అన్న ప్రదానము చేసి పుణ్యము కట్టుకొనిరి. మొత్తముమీద 40 బస్తాల బియ్యము ఉడికినది.

ముఖ్యసమాచారములు.

ఇండియా సేవనలు బాంకివారు యుద్ధబుణునకు 360,000 పౌనుల నిచ్చిరి. దీనిలో 260,000 క్రొత్త సామ్యు.

బంధక వ్రాతమును తక్షణమే తొలగింపవలెనను తీర్మానము సర్ డిప్యూటీ సెక్రటరీ గారు రుపపాదింతురని ఈనెల 17వ తేదీని తంతివార్త వచ్చినది.

పాశ్చాత్యులను తేఖన శాసనము బర్మాలో ఈనెల 17వ తేదీని ఆచరణమునకు తేబడినది. సర్ హార్మిస్టర్ బర్మరు మా॥ డబ్ల్యూ. ఎఫ్. రైసు (ముఖ్యకార్యదర్శి) గారును మరి పెక్కుమందియు నమోదు చేయించుకొనిరి.

బాబూ బిజి చంద్ర పాలుగారు పంజాబునకు గూడదని పంజాబు దొరతనమువారు పంజాబు ఉత్తరువు పాలు గారికి శుక్రవారమునాడు గాత్ర అంజనేయబడినది. పాలు గారికి ఆహ్వానము గాత్రేను. వారు పంజాబుకు వెళ్లదలంచలేదని పాలుగారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

లోకమాన్య తిలకు గారు పంజాబులోనికి రాగూడదని పంజాబు దొరతనమువారు ప్రకటించిన ఉత్తరువును పోలీసు వారు తిలకుగారి కందచేసిరి. దానిపై ఈనెల 19వ తేదీ వేయబడియున్నది. తిలకుగారు పంజాబునకు పోవదలంచనే తేదని రూఢివార్త తెలియుచున్నదని ఈనెల 17వ తేదీని పూనాండి వార్త వచ్చినది.

భారతీయ సేవనలు ప్రత్యేకముగ నేర్పరచి జేరక్షణ కార్యమునకు నియోగించెదమని రాజప్రతినిధిగారు నుడువుటచే బొంబాయి రాష్ట్రమునందు ప్రజల తత్వధికోత్సాహముతో చాల సభలను గావించిరి. ప్రజల నుత్సాహించిరి, బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము బొంబాయి పునఃనిర్మణమున ఆదివారమునాడు సాయంకాలము పెద్దసభ జరుగును. వీరనేక విషయములను గూర్చి తీర్మానముల గావించెదరు. చాలమంది భారతీయ ప్రముఖులును ఆంధ్రులును - హర్షియును - గాల్గును ప్రసంగించెదరు.

గోఖలేగారి సాంకేతిక సమావేశములను రిక్షమాటలతో గడపక ఉపయుక్తమగు కార్యముల నొనరించుటతో గడుపవలెను. ఈ నెల 19 ల తేదీని సాంకేతికము జరుగును. గోఖలేగారి యువన్యాసములను గుజరాతీ భాషలోనికి భాషాంతరికరించి ఒక వత్సరములోపల ప్రకటించుటకు అహమదాబాదువారు ఈసభయందు ప్రయత్నింతురు. తక్కిన ప్రదేశములందుగూడ నంద రిటులే మరొకన్ని గ్రంథములను భాషాంతరికరించుటను గూర్చి ప్రయత్నించవలెనని మా॥ పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి సూచనపైని మోహన్దాసు కుచా సింఘ గంధిగారు ప్రకటించిరి.

అభినవ భీను సేనుడగు
ప్రొ॥ రామమూర్తి నాయుడు గారు
త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యుత్తర దేహబల ప్రాప్తిమను ప్రదర్శించెదరు.

కావలి	కాకినాడ
బంగోలు	పితాపురము
బాపట్ల	తుని
గుంటూరు	(683) ఎలనుంచి
బెజవాడ	అనకాపల్లి
ఏలూరు	విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం	విజయనగరము

ముక్కు- గొట్టములు.

సవరంబంగారు అహంజీవో చేయబడి పుష్కరాగం రాయితో కట్టబడినది. ధర పెద్దపైసా 1-కి రు. 8-0-0, నడితరం 7-0-0, చిన్నది 6-0-0, సదరుగొట్టములు యిమిటేషన్ కుచ్చకంపుతో కట్టినవి పెద్దది రు. 4-0-0, నడితరం 3-12-0 చిన్నది 3-8-0. ప్యాకింగ పోస్టేజీ ప్రత్యేకం. పుష్కరాగం రాయితో సవరం బంగారు అహంజీవో వుత్తరవాదం. అర్ధరు చేయునపుడు అడ్వాక్సు 2 రూపాయలు పంపవలెను. మిగత పి. పి. ద్వారా పుచ్చుకోవలెను. (642)
ఆర్. ఎస్. కన్నయ్య, ఆవడిపాట్ల, చెంగలపట్టణి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటిసు.

1917 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5. గంటల 15 నిమిషములకు కార్పొరేషన్ భవనమున మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి సాధారణసభ జరుగును.

జరుపబడుచర్చ ఈ క్రింది విధముగ జరుపబడును.

1. స్టేడింగు కమిటీకి ఒక సభ్యుని ఎన్నుకొనుట.
2. 1916 సంవత్సరము అప్రోబరు నెల 17 తేదీని కార్పొరేషన్ మువారివలన నియమింపబడిన కమిటీవారు నె 270 రు వైలా సవరింప జేయుటకు గురించి 1916 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 20 తేదీని స్టేడింగు కమిటీవారు జరిగించిన తిరి నెంబరు అయి టమును జర్పించి హాపీయున్న విజ్ఞాపనమును ఆలోచించుట.
3. 1917 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 16-వ తేదీ స్టేడింగు కమిటీవారు చేసిన తీర్మానము లో కార్పొరేషన్ వారి యాలోచన కనుగుర్తుపెట్టి నిలిపి యుంచబడిన విషయములును, 1917 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 2-వ తేదీని స్టేడింగు కమిటీవారు చేసెయున్న తీరుమానము లలో పునః ఆలోచనకై నిలిపియుంచబడిన నె 6 రు తీరుమానమును యోచించుట.
4. తిరువలి క్లెగేటిలో క్రొత్తముడిసిటి కాలు వలను త్రవ్వటలో బయటటియుబడిన రి అంగుళముల స్తీమెంటు గొట్టములు తిరువలి క్లెగేటిలో మిట్ట ప్రదేశములుగ నుంచుచోట్ల వినియోగించుటకుగాను స్పెషలు ఇంజనీయరువారు చేసిన నిర్ణయమును యోచించుట.

మదరాసు కార్పొరేషన్, జనరల్ డిపార్టుమెంటు 17 ఫిబ్రవరి 1917. జె. సి. మొహ్దాని, ప్రెసిడెంటు.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రెయిల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు కాబడినది.)

ఈ క్రిందిపనివారలు కానలసియున్నారు.

Advt. No. 499.
నంటచేయువాల్గు మొదటి తరగతివారికి రు. 50.
,, రెండవ ,, రు. 30.
,, ఊళ్ళునాల్గు రు. 20.
నివాసము ఉచితము. భత్యము లిమిటబడును.
ఇవిలో చేరదలచినవారు :- ఎల్. ఇ. రెయిలురు ఎస్క్యుయరు డిక్రూటంగు ఆఫీసరు చీఫ్ ఇంజినీయరు డిప్టీ. ఎం. ఎస్. ఎం. రెయిల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ రాయపురము మదరాసు.

మరియు ఇతరచోట్ల నివసించువారలు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన రెయిలువే ఇంజనీయరులలో దగ్గిరగా నుండువారివద్ద కయినను దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

గుడ్డి	గుంతకల్లు
గోదావరి	గడగ్
బెంగళూరు క్లబ్ హౌస్	ధార్వారి
మెంటు	బెల్లము
పాకాల	బెంగళూరు సిటీ.

రావుసారావ్ కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు
మద్రాసు పెరిష్ - 1917

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

—:—:—

కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారికి విందు

నిన్నటి సాయంత్రము తండ్రియ్యచ్చేటలో గావుబహదర్ పిట్టి త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారిచే నిర్మింపబడిన వారు మద్రాసు పెరిష్ పాఠశాలయందు చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు ఇటీవల చెన్నపురి పెరిష్ గా నియమింపబడిన కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారికి గౌరవాతిథ్యము మొనరిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభాధ్యక్షులు గావుబహదర్ పిట్టి త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి, తాడేపల్లి శంకరాశ్రయి, ఎం. ఎం. ఎస్., డి.ఎ.ఎ. బహదూర్ వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యము పంతులు ప. డి.టి. డి. గోపాలాచార్యులు, వి. సి. శేషచార్యులు, గావుబహదూరు వైదా వేంకటచలపతి, భాక బహదూర్ వాల్మీకిశాస్త్రి, గావుబహదూర్ సాహెబు, డాక్టరు కృష్ణస్వామిఅయ్యారు, పి.ఎ.ఎ.ఎ. ఎస్.పెట్టి, కాశీనాథునినాగేశ్వరరావు, సామి వేంకటాచలం పెట్టి, కామాలక్ష్మిరాజు పెట్టి, మోతే ఆశ్వామిపెట్టి, వేంకట రమణ శాస్త్రి, బొర్రపూరి సాంబమూర్తి, ఇ. నారాయణయ్య, పురాణం నాగభూషణంపంతులు కె.ఎ.కె. కే.సి. డాక్టరుకృష్ణ శాస్త్రి, జి. హరిసహస్రేయ్య రావు, కాతా న్యాయనారాయణ, అస్సాసామి పిట్టి, కొరసామి మొదలియ్యారు, డాక్టరు వేంకటేశ్వర, సుబ్రహ్మణ్య శేష, హోతా న్యాయనారాయణ, పి. తుమారస్వామి పెట్టి, ఎ. కృష్ణస్వామి పెట్టి, డాక్టరు జె. గామస్వామినాయకు, జి. కందస్వామి పెట్టి, సోమసుందరము పిట్టి, డాక్టరు వేంకట, వారణాసి న్యాయరావు. సి. రామ చంద్రరావు గార్లు, ఇంక వనేరులును సభ నలంకరించిరి.

ప్రారంభమున సభ్యులకు గావు బహదర్ త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు రామానుజము శ్రేష్ఠిగారిని సభ్యుల కెరింగించుచు స్వల్పపాద్యము గావించి, వారు చెన్నపురి పెరిష్ గా నియమింప బడినందునకు బహుళగీరించి, వారి గుణగుణములను గొనియాడి, వారిచే నేర్పబడుచున్న చెన్నపురియం దనేకస్థలము లలోనిదిగాభివృద్ధిని గాంచుచు వారి కీర్తిని వేరొక్కబోగడు అన్న దానినిత్యాగరాజు సంస్థాపనలను, తదితరసభ్యములను వివరించి వివరించిరి.

అనంతరము చెన్నపురి ఆంధ్రసభయందు విద్యాకాఖా గార్యదర్శియగు కాశీనాథ గోపాలరావుగారు సమయానుకూలముగ నతిథి పుంగవు నభినందించుచుచున్న స్వాగత గీతములను లలితకళాగాళి కార్యదర్శి వేదవేదముడి శేషగిరిగారు గారు నడిపిరి. వానినుండి ఈక్రింది పద్యములు ప్రకటితములు

స్వాగత పద్య రత్నావళి

సి. శ్రీ కలవలవంశశిష్యుణ్ణి! రామాను

జశ్రేష్ఠి! నీ కిదె స్వాగతంబు!

మతీయు స్వాగతము! ముమ్మలు స్వాగతంబు! స

ర్యరి సదా కడు స్వాగతంబు!

ఆంధ్రైకలక్ష్మి మా నార్యవైశ్యమలంబు

మేర్పి మీఱంగ జన్మించినావు,

చెన్నపురియాంధ్రసభోన్నతి గాంతించి

ధృక్ కర్తవ్యంబు దాల్చినావు;

గాజధారిలో ముఖ్యపాత్ర వహించి

గాజు నుద్యోగినిగ నీవు తేజస్వి,

హాలదే యాంధ్రలోక ముప్పుంగుటయును?

చెన్నపురియాంధ్రసభ సంతసించుటయును?

* * *

తే. ప్రజలచే ప్రాథమ సచేత ప్రణతి గన్న

రావుసారావేలు బిరుదవిరాజమాన!

ఇదిగో యభినందనాతిథ్య మియ్యకొనుము,

సభ్యులెల్ల నొక్కచున్నది సంతస్థి.

* * *

ఆ. బహుళకార్యపత్ర సహజవిసమ్రుత

జెనుక కీర్త్యున్నది నిరతి గొనక,

భ్రాతృవత్సలత విభాసిల్ల మా కోర్కె

తీర్చితివి, నినున్ నుతింపందరమె?

ఉ. సర్వగుణాధ్య! కంటె నిజ

సంతతి యన్నతి గాంచుచున్న దృ

కర్మముగా గ్రహించి, తన

పట్టంగరాని ముదంబు త్వద్యకే

పార్వణవంధికాధ మయి

వర్వంగ, నీ కిదె యాంధ్రమాత య

శిర్యచనం జూరెచ్చెని

చెన్నపురియాంధ్ర సభామఖంబునన్.

తే. ఆంధ్రమాతకు వాక్యానమై చెలంగు

చెన్నపురియాంధ్రసభ కల్పకొన్నతంబు

వివిధకాఖాయుతంబు కవిప్రియంబు

సకలసేవ్యంబు సన్యాసాధకంబు.

సి. అభినవవచ్చు యని లోకము నుతింప,
పాఠశువాకము పెరుంబూరులందు
మేలి యున్నతిపాఠశాలలు నెలకొల్పి
పోడిగా జరపుచున్నాడె వనియు,
సాశ్రమాత్తరుకరాలక్ష లక్ష యి
చేద నన్న సద్భావశీలి వనియు,
పట్టణభారీకాపాఠశాల యటండు,
విద్యాభివృద్ధి బెట్టి తనియు,
ఎన్నకొనుచు విద్యాకాఖ యిదిగో కంటె!
అసహనిద్యాభివృద్ధి యగుట నీవు
తనకే కూర్చెడివాడె నంచును దలంచి
మురియుచున్నది లోలోన నురియు మురియు.

* * *

సి. కృషి వర్తకంబు పరిశ్రమన్ స్వయంబైక
ధ్యాయుత్తులు గాంగె దనరువాడు,
సాన్యాసోపాసానిపాఠశాల గన్న
కింగంబు కం వెనీకన్ విధుండు,
దక్షిణభారత వర్తకసంఘ చననొప్పు
జాతీయపూగంపు సభ్యులందు,
సామ్రాజ్యముఖ్యసంస్థలందు చొకం డగు
పోట్ల బ్రహ్మనకు సభ్యుం, డితందు
నాకే కూర్చెడివాడె చ ననాగంబు
నిన్నె నిలపోయుచును వానిజ్యకాఖ,
ఇదిగో దినిని జూచితే హితము మీఱ ?
శ్రీమదాద్య! రామానుజశ్రేష్ఠివ్య!

9

16

తే. జంతుహింసానివారకసంఘకోశ
పతి వగు ట టుండ, వ్యాధిబాధితపుగాళి
కుచిత మగు మేతె స్వయముగా నొసంగుచున్న
యొకటె చాలు నీ సదయత నున్నడింప.

18

తే. పశువులకె యంత నేనెడి భవ్యుడెంక
మానవుల కేమి నేనుంగె బూనె డంచు
ఎంచి సంఘసేవాకాఖ యిదిగో కంటె ?
పొంగుచున్నది తన పొంగు నింగి ముట్ట.

19

తే. భువిఁ జగన్మరాత్రయత మానవగుణంబు,
బండోరుల లోపములు వీర్చుచున్న యెల్ల
సంఘసేన యనంగ, నీ కాఖమహిమ
వేటె వర్ణింపనలెనె? వివేకధుర్య!

20

ఉ. పూర్వము కృష్ణరాయముఖ
పూజ్యసుద్రుచుకోటు లన్న యాం
ద్రోష్రి చిరంబు బీడునడి
యం జిగిరించెడి నిట్ట; త్యాద్యకా
ఖర్వకృపా ప్రవాహము చి
కస్యనసంస్థల వేరి కుల్యలం
బర్జిన, నాంధ్రలోకకృషి
వైశ్య సత్ఫల మీయజాలెడిన్.

21

ఆ. సర్వకోముఖప్రచారప్రవృత్తుల
దనరు నీ యుదారదాననిరతి;
ఈ సభేష్ఠితంబు నిదె గాన, మీ మైక్య
భావ మాంధ్రలోకభాగ్యరశము.

22

తే. ఆంధ్రమాతృదివ్యానుగ్రహమున నీకు
ఆయు వాకోగ్య మైశ్వర్య ముచురగాత!
ఆంధ్రసభ సుస్థిరం బయి. యలరు కొలది
నీ యశంబు శాశ్వత మయి నెగడుంగాత!

23

అనంతరము ఆంధ్రసభయందు లలితకళాకాఖా ధ్యక్షు
లగు జి. హరిసహస్రేయ్య రావు గారు అతిథిసేవ్యుని
గౌరవించుచు సన్మానపత్రమును వదిలి వానిని వక్కని
పటమునం దున్న సురుచ్చిందిరి.

సన్మానపత్రమునందలి ముఖ్యవిషయములు క్రిందప్రకటితములు.

ఆంధ్ర జననీసుపుత్రు తందలో పూర్వమున నుతి
కెక్కినవారు గలరు. కాలానుగుణంబుగ మధ్యకాలమున మన
పేతే మాయమైపోయినది. నేడు మరల మనమాత పొల్లింటి
పుత్రతత్త్వములకు దీటుగు తనజాల గని లోకమున మన్నన
గాంచ నాంభించినది. జీవితకాఖ లన్నింటను మన మింతను
మాతృసేవాపరాణులమై యామె కీర్తి దిగంతవిశ్రాంతం బొన
ర్చులయు ననుట నిశ్చయంబై యైనను, తమవంటి యుదార
గభీరు లున్నవించుట యామెభావోన్నత్యమునకు సూచకం
బయి యున్నది.

8

కృష్ణాజిల్లా తణుకు తాలూకాలోని హింగుపాడు
నందలి పుష్పక భౌండాగారమునకు వంకిన చలపతిరావుగారి
కుమార్తె వివాహోత్సవ సమయముందు భారతము కొనుటకై
12 రూపాయలను పెండివారు బహుమతి చేసిరి.

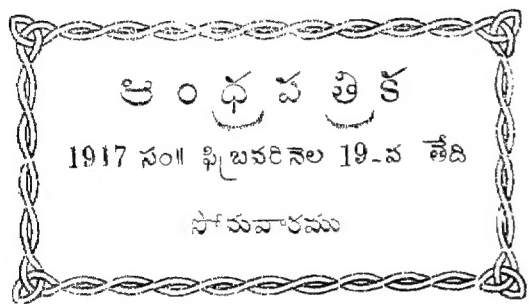
పకటన

శ్రీకృష్ణదేవరాయ మహాశాసనరాత్రి యగుటవలన మా కార్యాలయమునకు నెల ప్రాసంగబడినది. అందువలన శ్రీకృష్ణదేవరాయ వెలునడనేరదు.

పత్రికాధిపతి.

విడుదలయ్యే క్రమము.

శాసనానుబంధము	2
సాక్షికవాక్యాలు	3
విశ్వాసపత్రము	4-5
ప్రధానకార్యము	
గోళితే సాంవత్సరికారాధనము	6
వాక్యాలు, వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విశేషసంప్రదించు	8-9
విశ్వాసపత్రము	10, 11-12, 13-14
ముగింపు	15

గోళితే సాంవత్సరికారాధనము.

ఏ మహాపురుషుడు ప్రజాసేవయే దేశోపకార జీవనమునకు ఫలమని ఘంటాపథముగ జాతెనో, ఏవిద్యాభిమాని నిర్భూతపారంభోచితవిద్య భారత సంతతికి తరణోపాయమని వాదించెనో, ఏవిద్యాంసుడు తన యపారమైన పాండిత్యమును విద్యా వ్యాపనమునకై వినియోగించెనో, ఏ రాజ్యధర్మజ్ఞుడు దేశపరిపాలనమునందు నూతన రాజ్యధర్మ ప్రతిపాదనకై పాటుపడెనో, ఏభీరుడు భారతీయుల యాత్మకారవసంరక్షణమునకై నిరంతరము పరిశ్రమచేసెనో, ఏభీరుడు ప్రతిపక్షులకు సింహస్వప్నమువలె నుండెనో, ఏ దేశసేవకుడు తన జీవితమును భారతమాతృసేవకై ధారపూసెనో ఆప్రజాసేవకుడు, ఆవిద్యాభిమాని, ఆపండితుడు, ఆరాజ్యధర్మజ్ఞుడు, ఆప్రతిభావంతుడు, ఆభీనంపన్ముడు, ఆదేశభక్తుడు గోపాలకృష్ణ గోళితే భారతీయులకు సంస్కరణాస్థుడు, పూజాపాత్రుడు, ఆరాధనయోగ్యుడు. గోళితే ఘోరదేహమును చాలించి రెండేళ్లు ముగిసినను సూక్ష్మదేహముతో భారతీయుల హృదయములందు నివసించి యున్నాడు. భారతీయేలిహాసములం దా మహానీయుని సచ్చిత్ర మాచంద్రావర్ణాన్నిగ నిలువగలదు. మహాపురుషుల సంవత్సరాధనమునకు ఫలము ఆరాధకుల విమోచనముగాని ఆరాధ్యుల ప్రతిభ గాదు. మహాపురుషుల పవిత్రచక్రములు ధ్రువతారవలె విశుద్ధకాంతలతో ప్రకాశించుచుండును. ఆ విశుద్ధప్రకాశము సామాన్యజనుల హృదయకమలాంతరాళంబులందు జ్వరబడి వానిని వికసింపజేయును. ఆ హృదయవికాసము సువాసనాసంకలితమై మనోహరమై భవ్యమై మహాదయంబునకు గారణంబగుచుండును. గోళితే మన దేశమునందు సంద్విగ్ధమయమునందు నివసించెను. పాలకులు భారతీయుల విశుద్ధమైన దేశభక్తిని గ్రహింపజాలకుండిరి. నాయకుల దేశారాధనపరాయణతను శంకించుచుండిరి. నాయకు

లకు పాలకుల సద్భావములు గోచరము గాకుండెను. ఆ సంద్విగ్ధతయందు ఆ విషమదశయందు గోళితే మహాశయము ప్రాచీనతీచీ భావములను సమన్వయము చేయగలిగెను. గోపాలకృష్ణ గోళితేజీవితమునందు ప్రాచ్యులత్యాగము పాశ్చాత్యుల కర్మపరత్వము సమన్వయమును బొందినవి. గోళితే మానవజీవితమునందు దేశారాధన ముత్తమధర్మమని నిశ్చలచిత్తముతో నమ్మెను. ఆనమ్మకము నాచరణయోగ్యముగ జేయుటకై గోళితే తన జీవితమును ధారపూసెను. కళాశాలయందు శాసనసభలయందు సభావేదికలందు పంచాయతి సభలయందు సేవాసంఘములందు జాతీయమహాసభలందు దేశారాధనమున గోపాలకృష్ణ గోళితే తనకు లక్ష్యముగ నుంచుకొనెను. భారతజననిని గోళితే కన్నతల్లినివలె సేవించెను, ప్రేమించెను. గోళితేదేశసేవ స్వార్థరహితమై ప్రకాశించుచున్నది. గోపాలకృష్ణ గోళితేదేశభక్తికి లక్ష్యము దేశాభ్యుదయముగాని స్వకీయప్రతిభ గాదు. గోళితే ధనమున కాసపడలేదు. గౌరవవిరుదములనుగౌరలేదు. సన్మానము నాసింపలేదు. సౌఖ్యమును లక్ష్యము చేయలేదు. గోళితే స్వకీయధనమును బుద్ధిని ప్రాణములను దేశసేవకై ధారపూసి యమరత్వమును బడసెను.

ఆ మహానీయుని నారాధించుటకై పాణిణి శుద్ధపంచమి చిరకాలమువరకు పవిత్రదినముగ పరిగణింపబడగలదు నేడు ఆసేతుహిమాచలవ్యాప్తమైన భరతఖండమునందు మూలమూలము గోళితే సాంవత్సరికారాధనోత్సవములు జరుపబడును. ఆయుత్సవములు గోళితే శీలమునకు భావములకు దగినరీతిని జరుపబడినవానివలన ప్రజలకును దేశమునకును మేలు గలిగి గోళితే ప్రత్యగాత్మ యానందమును బొందగలదు. గోళితే దేశసేవ భావమునాదే కాకను క్రియలయందును పరిణమించినది. వ్యవసాయపరత్వము కార్యసాధనమునకు మూలమని గోళితేజీవితము మనకు ప్రకటించుచున్నది. కేవలము మాటలవలనను మనసంకల్పములు సఫలము గానేరవు. మాటల కనురూపమైన కార్యములు సంకల్పసిద్ధికి సాధనములు. గోళితే సాంవత్సరికారాధనమునందీ భావమును గ్రహించుటవలన నారాధనమునకుసరళమైనమార్గమేర్పడునని గాంధీగారు చేసిన యుపదేశమును భారతీయు లందరును గ్రహించుట శ్రేష్ఠమైన యారాధనమునకు సాధనము. గోళితే యారాధనమునకు స్మరణచిహ్నముగ నారాధకులు పఠనమందిరములనో విద్యాలయములనో విద్యార్థివేతనములనో స్థాపించుట గాని గ్రంథములను ప్రచురించుట గాని యుత్తమ మార్గమని గాంధీ చుదనమోహన మాలవీయగారులు చేసిన హిజోషదేశము అనుష్ఠానయోగ్యమై యున్నది. గోళితే జీవితసారము వారి ప్రసంగములందు ప్రక్షిప్తమై యున్నది. రాజ్యాంగపరిజ్ఞానమును బడయుటకై ఆప్రసంగములు లాభదాయకములై యున్నవి. గంధీ గారు సంవత్సరారాధనమునకు చిహ్నముగ ఘూర్జరభాషయందు గోళితే ప్రసంగములు ప్రచురించుట కేర్పాటును జేసెను. ఆవిధముననే ఆంధ్రభాషయందును గోళితే ప్రసంగములను ప్రచురించుటవలనను గోళితే భావములను ప్రజలు గ్రహించుటకును ఆ మహానీయుని జీవితోద్దేశములను వ్యాపింపజేయుటకును సాధనమేర్పడును. ఆంధ్రమహాజను లీ యుద్వేగమునకు పూనుకొని పవిత్రమైన దేశభక్తికిని గోళితేయారాధనమునకును మార్గదర్శకులయ్యెదరు గాత! ఆంగ్లవిద్యావంతులు గోళితే యువనవ్యాసములను భాషాంతరీకరణము చేయబూనుకొనిన అవి ఆంధ్ర

పత్రికా కార్యాలయమునందు ముద్రితములు గాగలవు. దేశభిమానులు భాషాభిమానులు గంధీగా రుపదేశించిన యారాధనవిధి నవలంబించి గోళితే జీవితోద్దేశములను వ్యాపింపజేసి దేశమాతను సేవించి ధన్యవాదములను బడయుదురు గాత.

సామ్రాజ్యకావచుభ.

గత వారాంతమునందు డిల్లీయందు గూడిన శాసననిర్మాణసభయందు దధికా రాభిప్రాయములకును అనధికారాభిప్రాయములకును సంఘర్షణము యథాప్రకారము గలిగినది. సర్వే నాల్గు ప్రాథకుగారు జాతు ప్రారంభించి నివారక శాసన సవరణము నుపపాదించిరి. బాను మాలవ్యగార్లు సవరణకు సమ్మతించిరి. ఈసవరణవలనను కనాయవాండు ప్రాణము పోయిన తరువాతను జంతువుల చర్మములను తీసెనటయు రుజువు చేయవలసి యుండును. ఈశాసనముయొక్క ప్రయోజనము అహింసాధర్మప్రవృత్తులైన హిందువులకు సులభ గ్రాహ్యము గాగలదు. పెట్రోలుమీదను గ్యాలనుకు 6 అణాలవంతున పన్నును వేయవలయునని వ్యాపారమంత్రి సర్ జాన్ బాల్గర్నెసు ఒకశాసనము నుపపాదించెను. యద్ధమునకు పెట్రోలు అవసరమైనపదార్థములందు దోపియై యున్నది. పెట్రోలు వ్యయమును తగ్గించుటకై పాలకులు మోటారు బండలగుమతి నాపుదల చేసిరి. ఇప్పుడు పెట్రోలు ధరను హెచ్చింపజేసిరి. కాని ధరను హెచ్చించుట వలనను పెట్రోలువాడుక తగ్గుననియున్నట్లుకు వీలులేదు. పెట్రోలు 1915 సంవత్సరమునందు 45 లక్షల గ్యాలనులు వాడబడినది. 1916 నందు 70 లక్షల గ్యాలనులు వాడబడినది. పెట్రోలు వ్యయము నాపుటకై పన్నును వేయుట యవసరము. పన్ను నిచ్చెడివారుసంపన్నులు. వారు మోటారుబండలను భోగమునకై వాడినను లాభమునకై వాడినను పన్నును చెల్లించ నామర్శమును గలిగి యుండురు. అవసరము ననుసరించి పెట్రోలును పంచెడిపద్ధతికంటెను ఈపద్ధతియే యుక్తముగనున్నదని తోచుచున్నది. వ్యాపారస్థుల కీ యేర్పాటు వలనను కొంతనష్టము గలిగినను యుద్ధస్థితిని బట్టి యవసర మగుచున్నది. శాసనసభయొక్క కార్య నిర్వహణమును గురించి లా వెండుగారు తెలిపిన నియమములు ప్రజాబలమునకు ప్రతిరోధకములు గాని యనుకూలములు గావు. ఇంతవరకును అనధికారసభ్యులు మూడుదినముల గడువుతో శాసనమును సామ్రాజ్యశాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టవచ్చును. శాసనభావమును దెలుపుట యవసరముగాని శాసననిబంధింపలను సంపూర్ణముగ బ్రకటింపవలసిన యవసరము లేదు. ఇకముందు శాసనమును ప్రవేశపెట్టుటకు పూర్వము నెలదిములు గడువు గావలయును. శాసన నిబంధన లన్నియును సంపూర్ణముగ ప్రకటింపవలయును. ఇంత శ్రమచేసి అనధికారసభ్యులు ప్రవేశపెట్టిన శాసనమును అధికారులు విచారణ చేయకనో చేసియో నిరాకరించెదరు. మాలవ్యగారి బంధకవ్రాతశాసనమును యోచనచేయకనే పాలకులు నిరాకరించిరి. ఈ శ్రమవలన నెవరికిని ప్రయోజనము గలుగదు. శాసనమును ప్రవేశపెట్టుటకు పాలకు లంగీకరించినను అధికసంఖ్యాకులైన యధికారులు శాసనమును సహజముగ నిరాకరించుచున్నారు. అధికారుల కనధికారుల తీర్మానములను శాసనములను సావకాశముగ విచారించి నిరాకరించుట కవకాశ మేర్పడుచున్నది. ఈ యేర్పాటు అనధికారసభ్యులకు ప్రయోజనకరము గాదు. బి. ఎన్. శర్మ గారు మదన

మోహన మాలవ్యగారు దీనికి వ్యతిరేకాభిప్రాయమును తెలిపిరి. కాని భూపేంద్రనాథబాసు గారి విషయమునం దధికారులతో సేకీభవించుట విచిత్రముగ నున్నది. స్థానిక పరిపాలనమును గురించి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు భూపేంద్ర నాథబాసుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానములను ఆ విషయమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుటం జేసి వారు పసంహారమును జేసికొనిరి. బి. ఎన్. శర్మగారు మద్యాదాయమును చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు బొంబాయి బంగారాష్ట్రములందువలె స్థానిక పరిపాలనాధీనము చేయవలయునని యొక తీర్మానమును పాదించిరి. ఆ తీర్మానము నుపపాదించుచు శర్మగారు మద్రాసు రయితులు కడు బీదలనియును, చెన్నపురి రాష్ట్రము నందు దేశోపయోగ కార్యములకు ద్రవ్య మవ సరిమనియును, ఈ యేర్పాటును గోరుటకు గారణము వాక్కునాటి యాచన గాదనియును కారణములను తెలిపిరి. రంగస్వామి అయ్యంగారు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు అసదృశిభానుగారు శర్మగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. సర్ విలియము మేయరుగారు లోగడి యేర్పాటులందు చెన్నపురికి లాభము గలిగిన దనియును చెన్నపురి రాష్ట్రమునుండి లభించే 125 లక్షల రూప్యములు క్రమాదాయ మనియును యుద్ధసమయమునం దైనను చెన్నపురి పాలకులు అధికవ్యయమును జేయగలిగి రనియును తెలుపుచు తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు విద్యావ్యాపనము గ్రామోద్యోగ స్థలవేతనములను హెచ్చించుట మొదలగుపనులకు ద్రవ్య మవసరము. స్థానికాదాయమునుండి వ్యయము చేయుటకు ద్రవ్యము చాలదు. సామ్రాజ్యాదాయమునుండి లభించే సూచనలులేవు. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును స్థాపించుటవలన నీసమస్య నిర్ణయము గావలయునని మదనమోహన మాలవ్యగారు తెలిపిన భావము యుక్తముగనే యున్నది గాని అది శతరమున లభ్యమని నమ్ముటకు సూచనలు లేవు. సామ్రాజ్యాదాయమునకు సకల రాష్ట్రములు సమానభాగములను సమకూర్చుట యుక్తము. కాని ఒక రాష్ట్రమునుండి యధికముగ నైకొనుట యుక్తము గాదు. దేశసంరక్షక శాసనము ననుసరించి బంధించిన నేరస్థులను జనశూన్యమైన గదులందుంచుటకు సర్ రెజిస్ట్రార్లు క్రాడకు గారు తెలిపిన కారణములు సంతృప్తికరములు గావు. దేశసంరక్షక శాసనాధారమున బంధించుట జేసిన వారలను విజనస్థలములందు బంధించుట యుచిత మని అధికారులు సమర్థింపబూనుట విచిత్రముగ నున్నది.

తలకుగారు సాత్విక నిరోధకము
జాతీయ గౌరవమునకు పూర్తిగ భంగముచేచి మనము తలయెత్తుకొనలేక సిగ్గుచేత తలవంచుకొనవలసినప్పుడు సాత్విక నిరోధాయధము ను పయోగింప వచ్చునని మహాసాధు గాంధీగారు నెల విచ్చి యుండిరి. అట్టి యపకీర్తి కలిగి నప్పుడే దక్షిణాఫ్రికాలో జానిని వారు జయ ప్రదముగ ప్రయోగించిరి. సాత్విక నిరోధమును నవలంబింపవలసిన కాలము వచ్చినదని ఒకటి రెండు సభలలో పూనాం లోను, నిన్ను బొంబాయిలోను లోకమాన్య బాల గంగాధర తిలకుగారు నెలవిచ్చిరి. ప్రభుత్వము వారు మన ప్రార్థనలను పాటించలేని కూలీలను జమచేయు ఏకైకులపని సాగకుండ జేయుపనులను సరసమే చేయవలయుననియు, అట్లు చేయుట వలన శాసనములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించవలసినచో, లభించు కేసు ననుభవించుటకు సిద్ధముగ నుండవలయుననియు తిలకుగారు దృఢీకరించిరి. సాత్వికముగ నట్టిశిక్ష ననుభవించుటయే సాత్విక నిరోధకము. ప్రజలమనంబులలో నున్న మాటలను తిలకుగారిధిగమగ తెలియచ్చి ధైర్యమునుజూపిరి. కాని అంతదూరము పోనక్కరలేదు. శ్రీమెయ్యు ఘోర్లు ప్రభు వచికాలములోనే తీసిని నాపివేయునని విశ్వసింపచు న్నాము.

సూర్యశక్తి
ఇప్పుడు ప్రపంచము వ్యాపించుచున్న పదార్థములను చేయవచ్చునో గతవాతము వ్రాసియుంటిమి. మధ్యపరగణాల వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షుడు ప్రతిష్ఠాపాదలనుండి కాగితములను జేయుగొన్నున చేయవచ్చునని తానుచేసిన పరిశోధనలవలన జూపుచున్నాడు. సూర్యతాపమువలన విద్యుచ్ఛక్తిని నిర్మించి పల్లెలలోను, పట్నములలోను అనేక పనులకు పయోగించు కొనుటకు వీలుండ వచ్చునని ఒకరి మధ్య వ్రాసియుండిరి. వేలకువేల పరిశ్రమ లెట్లు విద్యుచ్ఛక్తివలన పల్లెలలోనే నిర్మింపవచ్చును. సూర్యశక్తి యవ్వను నయిలులను నడపున, పాలములను దున్నున, కోతలుకోయును, ధాన్యమును నురుచును, నీళ్లనుతోడును, బట్టలనుతుకును, అన్నమును వండును, దీపములను వెలిగించును, వస్త్రముల నేయును, అన్ని గృహపరిశ్రమలను నడపును. ఇంటిలో పెట్టుకొనిన మరలను త్రిప్పగానే సేవకునివలె ఈ సూర్యశక్తి కావలసిన పనినిజేయును. అటువంటి మహాశక్తిగల సూర్యకిరణములను పయోగించుకొనువిధమును కనిపెట్టుటకు శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనములను జేయుచున్నారు. వారు జయమందిరేని సూర్యతాపము వలనమాడిపోవుచుండుదేశములని పేరుపొందిన ఇండియా, మెసపటోమియా, ఆఫ్రికా, దక్షిణఆమెరికాదేశములు సర్వపరిశ్రమలతోను, సంపదలతోను విలసిల్లగలవు. ఈదేశములపోటిముందర ప్రస్తుతము పరిశ్రమల కాటపట్టులును, లక్ష్యనిలయములును నగు స్థాంతు, జర్మనీ, ఇంగ్లాండు, జపాను, ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు నిలువలేక వెనుకపడి పోవును. ఆ దినములలో సూర్యతాపమే బంగారమగును. కాలచక్ర మేరీతిని దిరుగునో ఎవరి కలుక?!

గాంధీగారి యుపదేశము.
మహాసాధు గాంధీగారు గోఖలే జన్మదినోత్సవములను శుభోత్సవస్వాగములతో వృధజేయక ఆదినమున కొంతదనమును ప్రోగుచేసి యెడో విద్యావిషయక కార్యములకయి యుపయోగింపవలసిన దని వ్రాసిన లేఖకు స్థలాంతరమున జరుగవగును. ఈమహాసాధుని యుపదేశము కాలాచితముగను, సులభముగను నున్నది. ఉడుత తుడుతభక్తియని ఎవరికి దొచ్చినది వారొసంగిన మంచి మొత్తమును సంపాదించి పంపింపును. ఆ మొత్తముతో పల్లెలలో పాఠశాలలను గాని, పుస్తకాలయములనుగాని, వార్తాపత్రికాపతనాలయములను గాని గ్రామావసరమును బట్టి స్థాపించవచ్చును. ఆంధ్రదేశపు గ్రామాదులలో వేళభట్లపేరిట ననేక గ్రామోపయోగ ప్రతిష్ఠాపనములను స్థాపించి దేశమున కంతటికిని నాంధ్రులు మార్గదర్శకు లయిరని గర్వపడుచున్నాము. మహాసాధు గాంధీగారి యుపదేశము ననుసరించి మరి యనేక గ్రామములలోను, పల్లెలములలోను మా ఆంధ్ర సహోదరులు గోఖలేగారి పవిత్రనామమును స్మరింపుకొనుటకయి యెడో యొక ప్రతిష్ఠాపనమును ప్రతిష్ఠించి దేశవీరుల కీర్తినికాపాడుటయందు హిందూదేశమందు ఆంధ్రదేశము ప్రథమరాష్ట్రమని చాటెదరుగాక. మన యాంధ్రదేశ మంతటను నెలకొలుపబడిన శ్రీ సమాజములును నీ విషయమున చలనమును జూపి అభినవేశముతో బనిచేయును గాక యని కోరుచున్నాము.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ - కలవల రామానుజం శెట్టిగారు
మ.రా.శ్రీ రావుసాహెబు కలవల రామానుజం శెట్టిగారికి చెన్నపురి మేరీపు పదవి లభించినందులకై చెన్నపురి ఆంధ్రసభాసభ్యులు వారి నభినందించుచు గతించిన అది వారము సాయంత్రము స్వల్పాహారాభివ్యము సేసంగిరి. చెన్నపురి పౌర ప్రముఖు లనేకులు సభ నలంకరించిరి. పి. త్యాగరాజ శెట్టిగారు రామానుజం శెట్టిగారికి గంభీర వాక్యములతో స్వాగతంబు నొసంగిరి. కా. గోపాలరావుగారు రచించిన స్యాగతపద్యంబులను వే. శేషగిరిరావుగారు చదివిరి. సభాపక్షమున సమర్పించిన సమ్మానపత్రమును గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు చదివిరి. రామానుజం శెట్టిగారు మాతృభాషయైన యాంధ్రభాషయందు ప్రత్యుత్తరము నొసంగి ఆంధ్రసోదరుల కపూర్వమైన యానందంబును గలిగించిరి. రామానుజం శెట్టిగారు నిగర్వపురుషులు దానపరాధులు విద్యాభిమానులు వ్యవహారజ్ఞులు. ఆంధ్రసోదరులు వారి హితోపదేశములను గ్రహించి పురోభివృద్ధికై పాటుపడి తొల్లింటి వైభవమును ఆంధ్రజాతికి ప్రసాదించుటకై పాటుపడవలసి యుండును. బాల్యదశయందున్న యాంధ్రసభను రామానుజం శెట్టిగారు వారికి సహజమైన యుదాహరణముతో బోషించి జనోపయోగమగునటులు చేసి యాంధ్రప్రపంచ ధన్యవాదములను బడయుదురుగాత! సర్వేశ్వరుడు రావుసాహెబు రామానుజం శెట్టిగారి కాయురారోగ్యైశ్వర్యంబుల నొసంగి కాపాడు గాత.

స్వప్నములు
సర్ మైకేలు ఓవ్వయ్యగారు పంజాబు లెఫ్టెనెంట్లుగవర్తురు. పంజాబులో జరిగిన నల్లరుల నణచుటలో బహుముప్రసిద్ధిని జెందిరి. అంగువలననే పయోనిరుప్రతిక నీయననుకార్యకేలు ప్రభువు కనంతము బెంగాలుకు గవర్నరుగ బంపయినది. ఈయన వంగదేశములోని అశాంతిని నిమిషములో అణచివేయగలడని పయోనిరుయొక్క యుద్దేశము. పరమేశ్వరుని కృపవలన వంగదేశముకీ దుగద్భవము తప్పి నది. సర్. మైకేలుగారికి నిచ్చితి నయిన స్వప్నములు వచ్చుచున్నవి. ఆ తిలకు పంజాబుకు రాబోవు చున్నాడని, ఈపాటు రాబోవుచున్నాడని లేనిపోని కంగారును సర్ మయికేలుగారు పడుటను జూచి దుఃఖపడుచున్నాము. తిలకుగారుగాని, పాటుగారుగాని కుర్రయ్య మొగ్గో మేము పోదలమకొనలేదు. మమ్మెవ్వ రావోనింపలేదని పలుకుచున్నాము. పంజాబు పాలకులువట్టి ప్రయలు పడక శాంతిమనములై యుండెదరుగాక యని జేమకొనుచున్నాము నీడనయినజాడక భయపడుట వ్యాచునా?

దాదాభాయిగారి ఆరాచకవిచారణ తీర్మానము
ఆరాచకమునకు కారణములను నన్వేషించుట కొక యుపసంఘము నేర్పాటును జేయవని సామ్రాజ్యశాసన సభయగు దాదాభాయిగారికి తీర్మానము నుపపాదించుటయొనవచ్చులేకనే ఆతీర్మాన మనంగీకారమును బడయుటయును. పత్రికా పాఠకులకు విచిత్రము. ఆ విషయమై అనేకమైన చిత్రకథలు చదులు చేరినవి. దాదాభాయిగారి సదుద్దేశమును శంకించు అన్యైబబారు ప్రతికయందొక శ్రేఖప్రయంపబడినది. దాదాభాయిగారి శ్రేఖను ఖండించుచు వేరొక శ్రేఖను ప్రయంించిరి. ఆరాచకవిషయమైన విచారణ జరిగిన ప్రజలు లాభమును బొందుదురా అధికారులు లాభమును బొందుదురా యను సమస్య తేలకున్నది. అధికారుల ప్రతిభకు లాభమున్న యధికారు లీ విషయమును నిరాకరించి యుండురని తోచదు. గోరంతలను కొండంతలగు జేయుచున్న యధికారుల వ్యవహారక్రమము బయటపడుటకై ఇది దాదాభాయిగారు బన్నిన యుక్తియని గ్రాహ్యమగుచున్నది. కాని అధికారులీరవ్యాప్యము బయటపడకుండ చదివవచ్చుట లేక ఆపివిన నన్యతలని యున్నది.

(౧)
పాశ్చాత్యాంగ్ల పౌరులు అనుపదము సాధ్యమగు శుభవరకు పాశ్చాత్యుల కందరకును వర్తించునట్లు సవరింపబడవలెనని ఆంగ్లో ఇండియను ఎంపైరులీగు బర్మాశాఖవారు ఈనెల 16 వ తేదీని మా. జే. ఇషూ బర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద సభచేసి తీర్మానించిరి. రాజప్రతినిధిగారికిని లీగుశాఖలకును తీర్మానము పంపబడినది.

ఈ మహాసంగ్రామము 1817 వ సంవత్సరమున నంతమగునని లండను లార్డుమేయరు గారికి ఎరరో మిక్కిలి గొప్పయువ్యోగులు తెలిపిరట. వారి మేరను లార్డుమేయరుగారు తెలుపవీలులే దనిరి. మాకు నెకరు వ్రాసిరి. వారు మిక్కిలి గొప్పవారనిమేముచెప్పము. వారు జ్యోతిషముచూచి వ్రాసియుండు "1917 వ సంవత్సరము మొయి నెల 10-20 తేదీలకు మధ్య యుద్ధము ముగిసితీరును గాన నిపుడు నమాచుచేయుచు కొనువారు యుద్ధమున కుపయోగించరు" అని మా విశేషభక్తు వ్రాసెనని మదరాసు మైక్యునిస్ట్రిక నేడువయమున ప్రకటించినది.

కామెస్ గోంగము.—కామెస్ వ్యాధి అంటువ్యాధి. ఇది యొక నూత్యజీవవలన వ్యాపించుచున్నది. ఈ నూత్యజీవి చుక్కలచుక్కల రీతియందీచిచ్చ సామువలె నూత్యదర్శిని యందు కనపడును. ఇది తోకనాడించుచు తిరుగుచుండును. ఇది సాధారణముదా ఎలుకలరక్తమునందువృద్ధినిొందునది. ఎలుకల కప్పడప్పుడు ఈ నూత్య జీవులవలన కోగ్రేక్షములును గలుగుండును. ఈనూత్య జీవులు బయటపడిన యెడల, మన మృద్ధుని చర్మము గుండ దేహములోనికి పోగలవు. ఎలుకలు విశేషముగానుండు కండకములలో పైనికుల కీరీతిగా కామెస్ వ్యాధి కలుగుచున్నది. నూత్యజీవి చురుమృది దేహమును ప్రవేశించిన కొలదిదినములకే వ్యాధి బయటపడును. ఈ నూత్యజీవులను ధ్వంసముచేయుటకు కొంతకాలము నుండి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని ప్రకమముగా నావధ మేమియు నిర్ణయంపబడలేదు. జపానీయులు ఒక విధమగు ద్రవము నుపయోగించి జయము నొందిరిని తెలియుచున్నది. కాని సాధ్యమైనంతవఱకు చిట్టెలుకలను, పంది కొక్కులను శిద్ధ ఎలుకలను చంపివేయుటయే వ్యాధిని దగ్ధం చేసినీయకుండుటకు మంచి యుపాయము.

విరోధానుహాసంగ్రహము

యుద్ధము 12 కోట్ల పానులు వచ్చుట.

జర్మను అంతర్గమిత్వముం గవీనముగట—బ్రిటిషు నౌకాదళమువారి మందహాసము.

(0)
(రైలు రు ఏ జన్మి.)

ఇంగ్లండు

పట్టు.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:—విలింగ్టన్ ప్రభుత్వము ఆధ్వర్యమున జరిగిన కళాభివృద్ధి సంఘము వారి సభయందు ప్రాధాన్యముగా మాట్లాడుటకు రెప్రొయిగా రుపన్యసింపచుచు చక్రవర్తియైన పట్టు కావలెనని ఆంగ్లేయ పారిశ్రామికముల సంఘముగ భారతీయుల కరిగించినవా రందఱేయగుదురని నడిపిరి. ఇందులకు చాల యిబ్బందులున్నవి. కాని అవి అని వార్యములు గావు. ఇండియాలో కొన్నిభాగము లందు ఈ పరిశ్రమ వెనుకబడినదిగాని అవశ్యకత హెచ్చినది. దీనినిగూర్చి విచారించుటకు 1915 న సంవత్సరమున నియమింపబడిన సంఘమువారి రిపోర్టును ఇండియా దొరతనమువారి రిపోర్టును చూస్తూ రని విలింగ్టన్ ప్రభుత్వము నడిపిరి.

సామ్రాజ్య సభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—ఏజిలు వరకును సామ్రాజ్య యుద్ధసభ నిలుపబడినది.

శత్రువుల నిర్మాణము.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—జ్యూనునెలతో నంతకును వర్షమున వారముల దామాషాకును జనవరినెల కడపటి వారమున నిర్మాణమునకును తేడా యిటులుండెను. తేలిక ఫిరంగులకు 13-44-వర్షధర్మమునకు 15-152-వర్షధర్మమునకు 22-865. అని డాక్టరు ఆడిసనుగారు బెర్లన్లో నడిపిరి.

వేట.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:—ఆహారపదార్థములను నశింప జేయు జంతువులను వేటాడవలసినదని అధికారులు రైతుల కాజ్ఞాపించిరి.

బంగారుము

స్ట్రాస్సు, ఫిబ్రవరి 15:—1914 జూలైకింపై గత డిశంబరు 31 వ తేదీ నాటికి బ్రిటిషు దొరతనమువారి బంగారు నిలవ 25,640,000 పానులు హెచ్చినది.

నౌకలు

లండను, ఫిబ్రవరి 14:—నవంబరు నెలలో 189 నౌకలును ఫిబ్రవరిలో 12 నౌకలును ముంచబడినవి జర్మనుల డెనుడిబేల్సు పత్రిక వ్రాసినది.

జలాంతర్గామి వినాశము.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—బ్రిటిషు నౌకాదళమువారు సంతృప్తికరముగ నంతర్గామి సహారము నొసరించుచున్నారని తటస్థులు తెలుపుచున్నారు. చాల అంతర్గామిలు ముంచబడినవి పరాసువారు తెలిపిరి. ఇటీవల వాణిజ్య నౌకలు చాల తక్కువగముంచబడుట దీనిని సమర్థించుచున్నది. బ్రిటిషు నౌకాదళమువారు మానముతో మందహాస మొనరించుచున్నారని తర్జునలోనే శత్రువులు తెలుపునెరిగి ప్రకటించెదరు. తటస్థుల కోరికపై తనపంతమును మానితిమని ప్రకటించగలరు. ముంచబడిన వాణిజ్య నౌకలు మిక్కిలి తక్కువముగలవే లోపమును కప్పిపుచ్చుటకు తటస్థ నౌకలు రేవులనువదల్చివచ్చుటలేదని జర్మనులదివరకే యుక్తిబిన్న ప్రకటించిరి. ఇప్పుడట్లు నిలచిపోయినవి మిక్కిలి తక్కువ. సముద్రముపైని 100 కి ఒక నౌకనుతన ముంచబడుచున్నది. ఈరితిని కొన్ని వత్సరములకు గాని జర్మనులు నౌకానిరోధమును కలిగింపజాలరు. ఈవి నాశ నోద్యమము ముగియలేదుగాని ప్రారంభమునందే వికలాంగ మైనది. జర్మనులు మరల కొలుకొనవలెను. రానున్న నాలుగు వారములలోను వారుశక్తివంతన లేకుండ పనిచేసి కొన్ని నౌకలను ముంచెదరు. కాని అంతియము మిత్రమండలికే అనుకూలముగ నున్నది.

ముంచబడిన నౌకలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:—సిలీసియా-సెగ్గా-మాగ్గరీటా-మరియూడు చిన్న నౌకలను ముంచబడినవి. మొత్తము 5000 టన్నులు. మోచెలు నౌకలోని కెప్టానును పట్టుకొనిరి.

ఆఫువాల్డు అనుచేపల నౌకలోని పల్లెవాంగు 9 గురు 70 గంటల సేపు పడవలో నుండిరి. వారి కాహారమే లేదు. చాలమంది కొరడు బారియుండిరి. నౌక మాలిమిని జర్మనులు పట్టుకొనిరి.

యుద్ధముము.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:—ట్రాఫల్గర్ చావులో నిన్న మధ్యాహ్నము గొప్ప ప్రదర్శనము జరిగినది. ఉత్సాహ మధికమైనది. చిన్న తెల్ల విరాళములు యింకను విరివిగ వచ్చుచున్నవి. ఊరేగింపులో లార్డుమేయరు మున్నగువారు మాన్షను వశానుండి చావుకు వెళ్లి గంభీరపన్యాసముల నొసంగిరి. ప్రార్థన జరిగినది. బాండు వాయిచబడినది. జోత్యోగితము పాడబడినది. నేలకొలది నిత్యేపకులు నగరమున నిండిపోయిరి. తపాల కచేరీలు బాంకులు క్రిక్కిరిసి పోయినవి. పోలీసు వారు సమస్తమును తొలగింపవలసి వచ్చినది. లండనునగరము నందువలెనే స్ట్రాస్సు మున్నగు నగరములందు గూడ జరిగినది. 60-100 కోట్లకు మధ్యగా క్రొత్తసాము చేరునని తలంచుచున్నారు. 80 కోట్లకంటె హెచ్చురాదని చాలమంది ఇది వరకు తలంచిరి. ఇప్పుడు బాంకులవా రేమియు నెనుంగలేదు. గాన ముం దవసరము కలిగినవారు ధనసహాయము చేయగలుగుదురు. 1915 లో 5 లక్షల మంది నిత్యేపించిరి. ఇప్పుడు 50 లక్షలమందికి తక్కువయండదు. 15½ పిల్లింగులకంటె తక్కువ యెనుంగిన వారు లేరు. యుద్ధాదాయ పత్రములు వారమునకు లక్షవంతున వెనుకనవచ్చుబడుచుండెను. గత వారమున 80 లక్షలు విక్రయించబడినవి.

10-12 కోట్ల క్రొత్తసాము చేరిన దని మరియొక వార్త వచ్చినది.

దిగుమతుల నిరోధము

లండను ఫిబ్రవరి 16:—ఈనెల 19వ తేదీని లాయ డుబార్జిగా రీవిషయమున ముచ్చటించవలసి యుండెను. గాని అధినేతనములతోను మిత్ర తటస్థ దేశములతోను రాయబారము లింకను ముగియనందున ప్రస్తుత యువన్యాసము జరుగదు. ముందు జరుగునపుడు భూనౌకా యుద్ధ వివరములు గూడ తెలుపబడునని వెస్టు మినిస్టరుగ జెటుకు పార్లమెంటు విలేఖరుడు వ్రాసెను. దిగుమతుల నిరోధమునలన ధాన్యము, చక్కెర, కలప, లోహములు మున్నగు కావలసిన వానికి గూడ నభ్యంతరము కలుగును. ప్రాప్త ఇటలీ దేశముల నుండి పట్టు-సారాయి-పండ్లు మున్నగువాని నిరోధించిన రకము మారుటకు ఏర్పాటు చేసికొనవలసి యుండును.

ప్రాప్త

శత్రుసానుమును వశపరుచుకొనుట

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—సుంపేనులో ఇరువీడులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి. అల్బానులో మానేన జర్మనుసానుమును వశపరుచుకొనెను. శత్రువులకు చాలనష్టము కలిగినది. మేము చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. బెర్రి ఆ-బెకు ఆగ్గోనుల యందు దాడినలిపితిమి. 60 మందిని పట్టుకొంటిమి. ఫిరంగుల యుద్ధమేగాని పదాతులపోరు జరుగలేదు. రెయిముకు తూర్పున 30 మైళ్ళలో పోరు జరిగినది. 1916 జనవరికి ఇవతల నింత గొప్పయుద్ధ మేదియును జరుగలేదు. ఇచట చెల్లారెండి బెజెసుకోరు ఇనుపదారి గలదు. ఇది మనవశమైన శత్రువులకు చాలనష్టము కలుగును. టాహోరులోని పరాసువారి వచటికి 1½ మైళ్ళలో నున్నారు. వారుచాల దాడులను సలిపిరి. వారి ఇనుపదారిని ఆక్రమింతురని జర్మనులు మరల నిట తలపడి యుందురు.

నౌకా విమానములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—గిబ్రెటరు విమానశాలపైని జ్రాజెసు నౌకాశ్రయముపైని నిన్నును నౌకా విమానములు బొంబులను వదలినవి.

9 జర్మను విమానములను నేలగూల్చుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:—సౌచెజుకు ఆగ్నేయమున మా విమానములు దాడి సలిపినవి. ఆర్మెంటరీసుకు ఈశాన్యమున శత్రుసేన మా పక్షినిదరినెను గాని మేము వెంటనే తరిమితిమి గురువారమునాడు విమాన యుద్ధమున 8 విమానములను నేలగూల్చితిమి. ఫిరంగులను గాల్చి మరియొక విమానమును క్రిందబడవేసితిమి అని ఫీల్డుమార్షల్ హేగుగారు ప్రకటించిరి.

ఫిరంగులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 18:—రంగమునందంతటను ఫిరంగులు కాల్పు బడినవి. రిలికోరులో హెచ్చుగా కాల్పుబడినవి.

ఆంకరు రంగమున ఫిరంగులు హెచ్చుగా కాల్పుబడినవని జర్మనులు 17-వ తేదీని ప్రకటించిరి.

ఆంకరునది కిరుప్రక్కలను దాడినల్పితిమి. 1½ మైళ్ళ పొడుగున మిరామాంటు పెటిటు మిరామాంటు గ్రామముల ఎదుట 1000 గజములు ముందునకు పోయి పెటిటు గ్రామ సమీపమునకు చేరితిమి. 1000 గజముల రంగమున బెల్లిసుకోరుకు తుర్రమున నౌక ముఖ్యస్థానము నాక్రమించి శత్రువులను తరిమితిమి. శత్రువులలో చాలమంది హతులైరి. 268 మందిని పట్టుకొంటిమి. వీరిలో 6 రు సైనికోద్యోగులు. నోవహిలుకు దిగువను ప్లోగు స్ట్రీటుకు ఈ శాన్యము నడదాడి సలిపితిమి. చాలమంది శత్రువులు హతులైరి. కందకములు ధ్వంసమయ్యెను. రెన్నుకు పశ్చిమమునను గివెంచీకి తూర్పునను శత్రువులను పారదోలితిమి అని మార్షల్ హేగుగారు తెలిపిరి.

ఇటలీ

సంధి

లండను, ఫిబ్రవరి 14:—సంధికొరకు తటస్థులందరును కలసి ప్రయత్నింపవలెనని పోవుగారు వారి కందరికి నౌక లేఖను వ్రాయ నున్నారని కొపనుహేగను సేవనలు టిబెండెను పత్రికకు బెల్లిసు లేఖకుడు వ్రాసెను.

హాలండు

అంతర్గామి సహారము.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:—జర్మను నౌకాదళమువారి ఆశ లడుగంటునట్లు ఈపక్షమున చాల జలాంతర్గామి లంతరించి నవి. అంతర్గామిపిచ్చి తలకెక్కినవారుగూడ నిది లాభకరముగా దని గ్రహించుచున్నారని హేగువిలేఖరుడు డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రికకు వ్రాసెను.

హాలండు నౌకలు.

ఆమ్స్టరుడం, ఫిబ్రవరి 15:—వెనామాకాల్య గుండ సరుకులస్టీమరులను తూర్పుఇండిసులకు పంపుటకును ప్రయాణికులు న్యూయార్కు మీదుగా సానుప్రాన్సిస్కోకు పోయి అటనుండి హాలండు నౌకలమీద వెళ్లుటకును ఏర్పాటులను చేయుటకొరకు దొరతనమువారి రిపోర్టును చూచుచున్నారని హాలండు బ్లాడు పత్రిక వ్రాసినది.

హాలండు

హేగు, ఫిబ్రవరి 16:—విప్లవకారులగు సాంఫిక్ వారు ఆహార పదార్థములు లేనని అల్లరిచేయుచు దేశీయసంత్రు మందిరమునకు రాబోగా పోలీసువారు నిరోధించిరి. ఆర్మిక దళము లోపలిపట్టణమును నిరోధించెను. చాలచోట్ల గల భాలు జరిగినవి. కొందరికి గాయములు తగిలినవి.

గ్రీసు

గ్రీసువారి ఆయుధములు.

ఏథెస్సు, ఫిబ్రవరి 19:—గ్రీసుప్రజ లందరును 5 కోజులలోపల ఆయుధముల నన్నటిని యిచ్చివేయవలెను తేనిచో బలిమిని వశపరుచుకొని జుర్రానా వేసెదమని దొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

బెజిలు నౌకలు.

హారిసు ఫిబ్రవరి 16:—ఈనెల 1 వ తేదీకి ఈవల 8 బెజిలు నౌకలు. యూగోవునకు వెళ్లినవిగాన బెజిలు జర్మనుల బెదరింపులకు వెరునలేదనుట స్పష్టము.

మొసపాటెమియూ

టర్కినారి యొప్పుదల

లండను, ఫిబ్రవరి 18:— ట్రేగిసు రంగమున బ్రిటిషు వాణిజ్య తలపడగ మేము వెనుకకు పోలిమని తురుష్కలు ప్రకటించిరి.

కటుయొద్ద బ్రిటిషు విజయము.

ట్రేగిసు ఫిబ్రవరి 15:— ధైర్యాలాపునండి నేడు శత్రువులను తరిమితిమి. తరుచుబడి శత్రువు లందఱును లొంగిరి. 2000 మంది పట్టుబడిరి. 10-వ తేదీని ఫాక్టరీని 11-వ తేదీని ఒక స్థానమున వశపరుచుకొంటిమి శత్రువులు తెల్ల పేలికల నాడించుచు గుంపులగ వచ్చి లొంగిపోయిరి. తురుష్కలు తమ పైని కులమిద ఫిరంగులను కాల్చిననువారు మాకు లొంగుటమాన లేదు. మరయొకచో మాపదాతులు కనబడగనే శత్రువులు కందకములతో తుపాకులను పోకేసి పైకివచ్చి నిలచిరి. వారి సంఖ్య మాపైనికుల సంఖ్యకంటెను మెచ్చగానుండెను. మా సేన ట్రేగిసువరకునుపోయెను. సాయంకాల మగునదికి కడపటి తురుష్క సేనపూర్తిగ లొంగిపోయినది. వారిసేనలు దాటు రేవులయొద్ద నవార్పిలలు మేముఫిరంగులను గాల్చితిమి. ఈయుద్ధావ సానమున గొప్ప వ్యయ ము కరిగినది. అని బ్రిటిషు అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియా సిటి.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:— ఆస్ట్రియాలో ఉద్యోగులలో చాలమార్పు గలిగినది. ఇప్పుడున్న పెద్దయుద్యోగుల లందఱును ధనవంతులు. వారు ఆర్థికస్థితిని సగతుచ్చేయువారు గారు. కొంటు టిజాగా రాక్రేజర్మను పక్షపాతముగలవారు. జర్మనుల కధికాగ్రహము కలుగకుండుటకే ఆతడా యుద్యోగము సం దించుకొన్నాడు. వీనివలన ఆస్ట్రియావారి భావము అ కుట్రముగ లేదను ఆందోళనముననే కెయిజరు గాటకేగిరి.

బెజా కనుమ

లండను ఫిబ్రవరి 17:— బెజాకనుమకు ఈశాన్యమున హెరస్ట్రానుకు పశ్చిమమున నేడుదయమునుండియు పోయజరు గుచున్నదని ఆస్ట్రియావారు తెలిపిరి.

అమెరికా

అమెరికావారు

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 17:— యాకోడేలు నాకలాని వారిని వదలిరని తెలియచుచుటచే అమెరికావారు మరలవ్రాయ లేదు. రెండవతెగ అమెరికాయుద్యోగు లింకను ఏల బయలు దేరలేదని స్పష్టపరచుచున్నారా జర్మనుల నడిగిరి. మెక్సికోలో జర్మనుల కుట్రలు మెండుగ్గానుండుటచే ఇటలీకి ఆ యుద్ధసాధుగులగు పంపుటనుగూర్చి ప్రెసిడెంటు లెన్సుగారు చాలశ్రద్ధతో గమనించెదరు.

క్యూబా

లండను ఫిబ్రవరి 17:— విప్లవకారుల ప్రభుత్వము లంగీకరింప నుని లాస్సంగుగారు క్యూబావాకి వ్రాసిరి. చాలా వారు 17 మెక్సికోలో పోయజరిగినది. విప్లవకారు లోడిరి.

అమెరికా పతాకము.

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 16:— బ్రుసెల్సునందలి అమెరికా రాయబారి కార్యాలయముపై నున్న పతాకమును దింపి వేయవలె నని జర్మను లాఘాపించిరి. ఇది అగ్నిలో నాజ్యము.

బెల్జియము సహాయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:— అమెరికావారు ధనసహాయ ముచేసి ఆహారపదార్థముల నందింపవచ్చునని జర్మనులనుమతిం చిరని విని వెనుకటి పద్ధతి ఏమియును మారగూడదని అమెరికావారు తెలిపిరి.

నాకలపై ఫిరంగులు.

ఆమ్స్టరుడం, ఫిబ్రవరి 16:— అమెరికావారు వాణిజ్య నాకలపై ఫిరంగుల నమర్చుటకు నిశ్చయించినందున జర్మనుల తో యుద్ధము తప్పదు. ఇప్పుడు అమెరికా ప్రయాణికులను కాపాడుటకు జర్మనుల కవకాశమే లేదు.

జర్మనీ

కెయిజరు.

ఆమ్స్టరుడం, ఫిబ్రవరి 15:— నెపోలియనుగారి భావ మునందుండిన అఖిల యూరోపుఖండ నాకానికోధ నిపుడు ఆచరణమునకువచ్చి బ్రిటిషుదేశమునకు మిక్కిలి హెచ్చగు యిబ్బందిని కలిగించినది. న్యాయమును నీతియు జర్మనుల పాలిట నున్నది. వాని సంరక్షణయు కొరత పరిశుభ్రములగు నాయుధముల నన్నిటిని నా రుపయోగించుట విధి అని కెయి జరు హోల్స్టెన్ నందు మ్యూలిరు కవితో నుడివెను.

అంతర్గామిత్యము విఫలమగుట.

ఆమ్స్టరుడం, ఫిబ్రవరి 15:— పాప్ మెంటు ప్రజల సభలో సముద్రాంతర్గామి ఉద్యమ కేమియును నష్టమును కలి గింపలేకపోయె నని నడిగిరి. ఇది బ్రిటిషువారి ప్రయోజకత్వ మువలన కలిగినదిగాను. అమెరికావారు మైత్రిని వదలుచుచుని బెదరించుటవలన కలిగినది ; అని కొంటురెవెన్యూ గారు నుడి విరి. కష్టమప్రభువుగారు అడ్మిరలు జెన్స్కోగారి అభిప్రాయ మును వివరించినందులకు కొంటు చెప్పిన సమాధానము సంతృప్తికరముగ లేదు.

బెల్జియములో శత్రువుల ప్రయత్నములు

లండను, ఫిబ్రవరి 16:— జర్మనులు ఈనెల ప్రారంభ మునుండియు బెల్జియమున మిక్కిలి దురుసుగ పనిచేయు చున్నారు. రైలుమార్గములు సైనికోద్యోగుల వశమైనవి. రుమేనియా - సెర్బియా - మెయిల నుండి సేకరింపట కు వచ్చినవి. చాల గుట్టపుడకములుగూడ వచ్చినవి. బలకాలు రిగు యువకులుగల క్రొత్తసేనలు జర్మనీకుండినవి. ఆయుధములు మున్నగునవి గలవుగాని నాయకులు నకయోవనులు. అని లామెట్రోపోలు అను బెల్జియము పత్రిక వ్రాసినది.

పశ్చిమరంగమున ననంబరు నెలలో 128వ డివిజను లుం డెను. ఇప్పుడచట 166 డివిజను లున్నవి. జర్మనులచట సేన నధికముగ చేర్చుచున్నారు.

హిందెనుబర్గు గారు విజయమును కలిగింతురను గొప్ప ఆశతో జర్మనులు శ్రమల నన్నిటిని మరచి అధికోత్సాహము తో నున్నారు. గాన వెంటనే హిందెనుబర్గు గారు పోలు పొడువరలెనని అమెరికా వారు గూడ వ్రాసిరి.

జనవరిలో జర్మనుల నష్టము

లండను ఫిబ్రవరి 13:— హతులైనవారితో గలసి మొత్తము 77532 మంది నష్ట మైనవారిని జర్మనులు ప్రకటించిరి. ఈనష్టము కేవలము జనవరిలోనే జరిగినది కాక సోవచ్చును.

అమెరికా నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— అమెరికా నౌక కనబడినచో ముంచి తీరద మని జర్మను పత్రికలు వ్రాసినవి.

శత్రు సేన.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— రోపుగారి కిటుల రూడి వర్తనమా ము వచ్చినదని నెంట్రలు న్యాయ పత్రికకు గోము విలేఖకుడు వ్రాసెను. దేశమున వార్తాద్ర్యములన ప్రజల యుత్సాహ ముకంటె జర్మను ఆస్ట్రియా సేనల దైర్భ్యము గత 4 నెలలలోను చాల నసింపినది. ఏరంగమునందును ఉత్సాహ మగుపడ లేదు. జన సత్త్వములు తగ్గినవి. యుద్ధోపకరణములు విస్తారము గను శ్రేష్ఠముగనుగూడ లేవు. సైనికోద్యోగులు తక్కువగా నున్నారు; అని హిందెనుబర్గుగారు స్పష్టముగ కెయిజరుగారి ఎదుట జరిగిన సమావేశమునందు నుడిగిరి. జర్మనుల స్థితియే ఇటులున్న మిత్రమండలిస్థితి ఇంతకంటెను తోచనీయును. సుండును-జర్మను సైనికులలో వ్యాధి చాల మెచ్చుగ నున్నదని ఇన్వ్యాక్టరైన పత్రిక వ్రాసినది.

యుద్ధావసానము.

లండను, ఫిబ్రవరి 15:— జలాంతర్గామి సంహారమున ఆస్ట్రియా జర్మనీ దేశములకు భిన్నాభిప్రాయములు లేవనుట నిశ్చయము. తీవ్రయుద్ధము జరిగి తీరును. జూను నెలలోపల యుద్ధఫలితము తేలగలదని న్యూస్ పేరీ నెస్సీపత్రిక వ్రాసినది.

చీనా

చీనా.

లండను, ఫిబ్రవరి 15:— చీనావారు జర్మనీతో మైత్రిని వదలుటను గూర్చి బ్రిటిషు అధికారులు చాలసంతృప్తిని గలిగి యున్నారు. వెకింగున మిత్రమండలి మంత్రులు ఫలితమును శ్రద్ధతో గమనించుచున్నారు.

ఫిల్లీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 17:— ఈనెల 15వ తేదీని ఇండియా మంత్రుగా రిటుల తంతివార్త నంపిరి.

ఆంగ్ల రంగము

గ్రాండుకోరుకు ఆంగ్లేయమున బ్రిటిషువా రొక బల మగు స్థానమును వశపరుచు కొనిరి. అగ్రాసుకు ఈశాన్యమున దాడినదిపి 250 గజములు ముందునకు పోయి మూడవంకి శత్రుకందకముల నాక్రమించిరి. చాలమందిని హతము చేసి కిందకములను ధ్వంసముచేసి 40 మందిని పట్టుకొనిరి సోము కు త్రేమనును గూడ వారు దాడినదిపిరి.

పరాసు రంగము.

అల్బాను రెయిన్సులందు పరాసువారు చాలదాడులను నలిపిరి. జర్మనువిమానములు డెన్మార్కుపైని బొంబులను వేసినవి. పరాసు విమానములుగూడ బొంబులను వేసినవి.

బాల్కను రంగము.

శత్రువులు త్రివ్రముగ పోరి బకోవి నాలో జకోవినికీ తూర్పున నున్న మెట్టలను పట్టుకొనిరి. నెరేకు దామ్యులు యొద్ద చిల్లరయుద్ధములు మాలిమె జరిగినవి.

మొనాస్టిరుకు తూర్పున శత్రువులు ముందునకు గాగా ఘటివారు తిరిమి చాల స్థానములకు మరల వశపరుచుకొనిరి.

నాకలు

బ్రిటిషు యుద్ధనౌక స్ట్రీమామొద్ద గుండ్లను వదలెను.

బ్రిటిషు విమానములు బొంబులను వేసెను.

మోటారు బస్సు కార్లు.

కాంటినెంటల్ అందు రివల్వల్ బస్సు కార్లు సకాలముగ అతిశ్రీఘ్రముగ సరఫరా చేయుటకును హిందూదేశే ఇరిస్థితులకు తగుస్థలను చేశియేటరు నగై రాలతోసహ 20 లేక 25 మంది కూర్చుండుటకు తగినవి యున్నవి.

విలాసము:— వెల్కోజు, రాయపేట, (664) మద్రాసు.

హారంసన్ సర్క్యస్.

గొప్ప యడవిద్యుగముల సమూహము. 677 కొటమైదానములో ఆట జరుగును.

నేటిరాత్రికి నేటిరాత్రికి

మార్చబడిన మా మొదటి గొప్ప ప్రొగ్రామ్.

క్రొత్తఆటలు, క్రొత్త గుర్రపుటలు, క్రొత్త ఈశ్వరులు వచ్చుట, క్రొత్త పాటలు, ఆటలు. నక్షత్రమునకు బోలిన మాముక్క కం పెరివల్ల జగపబడును, దీనిని చూడ తప్పనట్లు మరియు మాయెక్కి ఏనుగులును, సింహములు, పులులు, ఎలుగుగడ్డు, ఇంక అనేక అడవిద్యుగములు చేయు వేడుకలు జూచి ఆనందింపును.

మాయెక్క ఆరవ గుట్టములను, మట్ట గుట్టములును చేయువేడుకలు చూచి మిక్కిలి సంతోషము గలుగును.

ఫిబ్రవరి నెల 21 లేదా చువ్వనంతకు వహించిన మద్రాసు గవర్నరుగారైన లార్డు పీట్లూను

దొరగారు ఈప్రదర్శనమునకు రాబోవుచున్నారు.

ఈ ఆట హాస్పిటల్ షిప్ మదరాసు ఫండు ఉరకారాగ్ని ప్రదర్శింపబడును. ఇందులోవచ్చు కొంతరహమానము వై ఫండునకు ఉపయోగపరచబడును.

మాటినీలు:— ఫిబ్రవరి నెల 21, 24, 25 లేదా బుధవారము, శనివారము, ఆదివారము సాయంత్రముల ప్రదర్శనములు జరుపబడును. తెలుపులు సాయంకాలము 3 గంటలకు తెరవబడును. ఆట 4-30 గంటలకు ప్రారంభము.

ఈ సమయములో బాబుకు అర్థవార్షి తీయబడును.

టికెట్ల వివరములు.

6 సీట్లు గల పెట్టె	రూ.	20	0	0
ఒక సీట్ గల పెట్టె	రూ.	4	0	0
మొదటితరగతి టిక్కెట్లు	రూ.	8	0	0
రెండవ తరగతి టిక్కెట్లు	రూ.	2	0	0
స్టాల్లు	రూ.	1	0	0
గాలరీ	రూ.	0	8	0

బాక్సుకున్న, మొదటి టిక్కెట్లకు టిక్కెట్లు ప్రతి దినము సర్క్యసుడేరాలోనున్న, పువులుకోడలో నుండే మెసర్సు డి హుంబల్ట్ అంబుసన్ వారివద్ద నున్న దొరకును. తతియట్టిక్కెట్లు పకటిలూ సర్క్యసుడేరావద్ద అమ్ముడును. హారంసన్, C. H. బ్రూన్, ప్రొవైడెన్స్, బ్యాన్సుమాస్టరు.

R. ఆల్బన్ & W. సై మన్సు, ఏజెంట్లు.

THE GREAT WAR.

Submarinism Crippled: British Admiralty Smiling.

War Loan's Overwhelming Triumph.

[REUTER'S AGENCY.]

SUBMARINISM.

Germany's Menace Crippled.

Admiralty Silent but Smiling.

ALLAHABAD, February 18.

LONDON, February 17th.—Satisfactory accounts of the Navy's work against German submarines continue to come to hand from Home and neutral sources. French advices state that the number sunk is very considerable. This is borne out by the reduced quantity of tonnage sunk in recent days. The Admiralty people are silent but smiling. It is believed that before long the enemy will make the best of the situation and, with a show of regard for the neutrals, will agree to refrain from sinking ships where possible. It is known that the tonnage sunk does not come anywhere near the German estimate. Already the German Foreign Office has prepared the public for fewer sinkings by circulating the statement that the submarine campaign has succeeded in locking up neutral ships in harbour. As a matter of fact only a small proportion is laid up and on the sea only one ship in a hundred is destroyed. At the present rate of progression it would take some years to clear the seas of merchant-ships. The danger of the menace is by no means over, but it has been crippled at the beginning and against that Germany has to recover. She will no doubt do her very best in the next four weeks and there will be losses, but all the signs are favourable to the Allies. ("Pioneer").

"Submarinism Does not Pay."

Many Submarines Destroyed.

LAHORE, February 18.

LONDON, February 17th.—The correspondent of the "Daily Express" at the Hague states that contrary to expectations of the German Admiralty, Germany's submarine losses during the past fortnight have been very heavy. Even the maddest supporters of the submarine campaign see that the blockade does not pay ("C. and M. Gazette" special cable).

An Interesting Comparison.

LAHORE, February 18.

LONDON, February 17th.—The Journal "Des-Debats" says that 22 ships have been sunk during February whereas 189 were sunk in November. ("C. & M. Gazette" special cable.)

Brazil Unafraid.

LONDON, February 18.

PARIS.—A telegram from Rio de Janeiro says that three Brazilian vessels have sailed for Europe since February 1st.

Victims of Submarinism.

LONDON, February 18.

The British steamers "Ochoa", "Ferga", and "Margarita" and three English trawlers have been sunk. The tonnage lost totals 5,000.

Captain Taken Prisoner.

LONDON, February 18.

The captain of the sunken trawler "Mary Bell" was taken prisoner.

Fishermen's Terrible Sufferings.

LONDON, February 16.

Nine men of the crew of the torpedoed trawler "Ash-wold" have undergone terrible sufferings. They were seventy hours in the boat with three tins of corned-beef and some bilgewater. Most were frost-bitten when they were rescued. The Germans took the skipper prisoner.

GREAT BRITAIN.

Imperial War Conference Postponed.

[LONDON, February 18.

The "Daily News" says:—The Imperial War Conference has been postponed till April.

Restriction of Imports.

Premier's Statement Postponed.

LONDON, February 18.

Mr. Lloyd-George's announcement of the Government's policy for the restriction of imports which was to have been made on the 19th inst. has been postponed owing to unexpected delay in the completion of the necessary negotiations with the Dominions, Allies, and neutrals in connection with the matter. The Parliamentary correspondent of the "Westminster Gazette" understands that the statement will include a most encouraging account of sea and land operations.

The Chief Difficulty.

It is stated that the Government's chief difficulty in restricting imports from the Dominions is the danger of excluding essential articles like grain, sugar, timber, and ores, while some financial arrangements will be necessary to support exchanges of silks, wines, and fruits from France and Italy are stopped.

Silk Industry in India.

LONDON, February 18.

In a paper read before the Society of Arts, Professor Maxwell-Lefroy said that, if there was a demand for raw material for silk products, India could meet it if the English manufacturer plainly stated his requirements. Lord Islington, who presided, said that the difficulties were formidable but not insuperable. The industry had suffered retrogression in some parts of India but the demand for silk had increased. The Indian Government was now considering the report of the committee appointed in 1915 to inquire into the industry.

The War Loan.

An Overwhelming Triumph Subscriptions Pouring In.

LONDON, February 18.

The War Loan campaign is closing amid great enthusiasm. It is already evident that the loan will be a great success. Large and small subscriptions are still pouring in from all quarters to make the triumph overwhelming. A very imposing loan demonstration was held in Trafalgar Square at midday in the presence of huge crowds. The Lord Mayor and Mayors and other representatives of all parts of London went in procession from the Mansion House to the Square, where the Lord Mayor and others delivered patriotic speeches. A prayer was offered, and then the Guards Band and a picked choir led the singing of "O God Our Help in Ages Past."

The demonstration concluded with the National Anthem.

Extraordinary Scenes.

Extraordinary scenes have been witnessed on the last day of the War Loan. The City has been invaded by thousands of subscribers, and banks and post offices are besieged by long queues, which are marshalled by the police and commissionaires. Similar unprecedented scenes have been enacted in the big provincial towns, especially Glasgow.

Huge Final Total Expected.

The consensus of opinion is that the War Loan will be the greatest financial triumph in the world's history. Estimates of the result vary from six hundred to a thousand millions new money, but even the smaller figure far exceeds the anticipations of financiers who, five weeks ago, did not expect that more than two or three hundred millions could be procured direct by public subscription especially as the loan is handicapped by conversion operations. The Loan in 1915 included two hundred millions from banks, which at present have not taken part, confining their efforts to generously assisting clients, though it is not secret that they have arranged with Mr. Mr. Bonar Law that money shall be forthcoming whatever the result of the loan. The overwhelming public response leaves the banks free to assist Government in any further War finance. The Loan in other words indicates the huge financial strength, conveniently concentrated, which remains in the country.

Five Million Subscribers.

Features of the subscriptions included attractive instalment payment schemes by municipalities and employers, also sweepstakes, one of which on the Stock Exchange resulted in the subscription of twenty-one thousand pounds. The number of subscribers to the 1915 loan was half a million. There are indications that the number now is five millions with a minimum subscription of 15s.6d. compared with Germany's shilling. War savings certificates are still very popular. Their sale at the Post Offices prior to the loan campaign was a million weekly and amounted last week to eight million sterling.

Subscriptions to the War.

LONDON, February 18.

The National Bank of India and its constituents have subscribed £360,000 to the war loan including £260,000 new money.

Director-General of Food Production.

LONDON, February 18.

The President of the Board of Agriculture has appointed Mr. Arthur Lee as Director-General of food production.

Britain's Munition Output.

LAHORE, February 18.

LONDON, February 17th.—Doctor Addison told a meeting at Bedford that the output in the last week of January as compared with the weekly average for the year ended June last of light field ammunition was in a ratio of 44 to 13, for medium guns the figures were 152 to 15, and for heavy guns 365 to 22. ("C. and M. Gazette" special cables.)

Over a Thousand Millions.

LONDON, February 15.

It is unofficially estimated that a thousand to twelve hundred millions of new money have been subscribed to the War Loan.

TELEGRAMS.

Farmers and Game.

LAHORE, February 18.

LONDON, February 18.—The Food Comptroller has authorised farmers to shoot food destroying game regardless of the close time. ("C. and M. Gazette.")

Increase of British Gold.

LONDON, February 18.

PARIS.—The well-known economist, Edmond Thery, states that British Government's stock of gold had been increased by 25,640,000 sterling on December 31st as compared with June 1914.

Honour For Field Service.

LONDON, February 16.

The following decorations for services in the field have been awarded to officers of the Indian Army:—

C M G.

Commander Neville Wilson, Col. Patrick Hehir, and Alexander Dallas.

D. S. O.

Major Arthur Wilford, Capt. Frederick De Buitz, and Herbert Mackenzie. A number of promotions to brevet rank are announced.

LONDON, February 16.

The King has invested Sir Alfred Keogh with the G. C. B. and Sir Francis Younghusband with the K. C. S. I.

GERMANY.

77,532 German Casualties in January

LONDON, February 18.

The Press Bureau states that the Official German casualties published in January though not necessarily incurred in that month totalled 77,532 including 14,192 killed.

Germany's Spring Campaign.

Activity in Belgium.

LONDON, February 18.

The Belgian newspaper "La Metropole" learns that the Germans in Belgium are unprecedentedly active. The military authorities have monopolised the railways since the beginning of February, and troops from Roumania, Serbia and perhaps Russia have recently arrived. They include many cavalry. There are also apparently fresh units from depots in Germany, composed of youths of good physique and morale. They are well equipped, but their subalterns are strikingly young and inexperienced.

German Affront to U. S. A.

American Flag Lowered.

LONDON, February 17.

WASHINGTON.—The Germans have ordered the lowering of the American flag at the American Legation in Brussels. In official quarters here it is admitted that this has greatly added to the tension of the situation.

Austria and Germany.

Strained Relations.

LONDON, February 18.

A telegram from Berne says that the visit which the Kaiser is paying to Vienna is largely due to apprehensions as to the Austro-Hungarian attitude towards Germany. These arise from the recent Ministerial, official and Court changes. Several of the new office-holders are wealthy men, and it is considered that they are indifferent to Viennese financial interests, which are dominated from Berlin. Count Tisza, a strong pro-Kaiserite, is the only old Minister, and he has remained in order not to risk Germany's great displeasure.

War Nearing a Crisis.

Austro-German Unanimity on Submarinism.

LAHORE, December 18.

LONDON, February 17th.—The "New Freie Presse" says that the Kaiser's visit shows that the Austrians and the Germans are unanimous regarding the submarine campaign. The war is reaching a critical point and everything indicates that the last cards will be laid on the table in the Spring. ("C. and M. Gazette")

Belgian Relief.

Recent German Concession.

LONDON, February 17.

In connection with the German announcement permitting Americans to continue relief work in Belgium and northern France, Reuter learns that Americans have consented, on the understanding that the same condition shall apply as heretofore.

German War Expenditure.

AMSTERDAM, February 18.

The German war expenditure hitherto has been £3,000 millions.

The Kaiser's Latest.

War Talk to a Poet.

LONDON, February 18.

AMSTERDAM.—Conversing with the Post-Mueller at Hofburg the Kaiser declared that Napoleon's phantom continental blockade had become a reality hitting England harder than anything hitherto. Right and morality were on the German side for the triumph of which every clean weapon must be used.

TELEGRAMS.

Failure of Previous Submarinism.

A Lame Excuse.

LONDON, February 16.
AMSTERDAM.—Commenting in a newspaper on the submarine debate in the House of Lords, Count Reventlow claims that the previous submarine campaign was overcome not by British measures but by the threatening diplomatic intervention of America. Count Reventlow makes a feeble retort to Lord Curzon's mention of Admiral Jellicoe's satisfaction with the number of German submarines sunk.

German Budget Taxes Increased.

LONDON, February 18.

AMSTERDAM.—The Explanatory note regarding the Imperial budget for 1917 has been issued in Berlin. It announces that new war taxes are necessary to cover deficit in the ordinary budget of 62½ millions sterling. It is intended to impose an 'ad valorem' tax on coal and tax on passengers and goods on railways and on domestic shipping and to increase the excess profits tax.

The "Dresdener Nachrichten" says every day that the war continues the question of making the enemy pay the bulk of war costs becomes more imperative for the very existence of the Empire.

AMERICA.

German Intrigue.

A Hint to Dr. Wilson.

NEW YORK, February 15.

There is every indication that arrangements have been perfected for the continuance of German machinations in the absence of Count Bernstorff, and it is suggested that President Wilson shall stiffen the embargo on the shipment of arms to Mexico, where the Germans are very active.

Detention of Americans.

LONDON, February 18.

WASHINGTON.—The demand for the release of Americans on board the "Yarrowdale" has been delayed pending a verification of the newspaper report that they have already been released. The State Department has inquired through the Spanish Embassy in Berlin the reason for the delay in the departure of the second train-load of American officials.

The Arming of U. S. Merchantmen.

A Probable Cause of War.

LONDON, February 18.

AMSTERDAM.—The Berlin "Correspondenz des Nordens" says:—The decision of the United States to permit the arming of American merchantmen has increased the chances of war, because it deprives the submarine commanders of their last chance of placing passengers and crews of American vessels in safety.

Threat to America.

LAHORE, February 17.

LONDON, February 16th.—German papers state, apparently semi-officially, that the American test ship will be sunk mercilessly if seen.

German Property in Prussia.

American Governments' Assurances.

LONDON, February 18.

WASHINGTON.—It is officially announced that the United States regards treaty with Prussia of 1799 promising protection for their respective subjects and property in case of war to be still in force. America has already proclaimed that German ships will not be seized or used by American Government in case of war.

Rebels Defeated.

LONDON, February 17.

Sharp fighting has occurred in Cuba and the rebels have been defeated seventeen miles west of Havana.

HOLLAND.

Holland and the War.

Movements of Dutch Steamers.

AMSTERDAM, February 12.

The "Handelsblad" states that the question is now being considered of sending cargo steamers to the Dutch East Indies via the Panama Canal. As regards passengers, it is proposed that they shall travel via New York and overland to San Francisco, whence Dutch steamers shall convey them to their destinations.

ITALY.

The Pope and Peace.

Probable Note to Neutrals.

LAHORE, February 17.

LONDON, February 16th.—The "Copenhagen National Tidende" Berlin correspondent says that according to a high Vatican official the Pope is preparing a note to the neutrals suggesting joint action to restore peace as soon as possible. ("C. and M. Gazette" special cable.)

GREECE.

Disarming the Greeks.

A Government Decree.

LONDON, February 18.

ATHENS.—A decree orders civilians to deliver their arms within five days under a penalty of confiscation and fine.

TELEGRAMS.

BRITISH FRONT.

British Progress on the Ancre.

A Series of Important Successes.

LONDON, February 18.

In his communique last night, Field Marshal Sir Douglas Haig said:—We carried out successful operations on both banks of the Ancre this morning and made considerable progress. We attacked southward of the river and captured positions on a front of one and a half miles opposite the villages of Miraumont and Petit Miraumont, penetrated over a thousand yards and advanced our line to within a few hundred yards of Petit Miraumont. We captured northward of the river an important position on the upper slopes of the Spur northwards of Baillecourt farm on a thousand yard front and successfully repulsed a counter-attack. The enemy losses were heavy. We took 268 prisoners, six of whom are officers. We carried out raids southwards of Neuve Chapelle and north eastward of Ploegsteert. We reached the second line in the latter raid. A large number of the enemy were killed and many dugouts destroyed. We repulsed hostile parties westward of Lens and eastward of Givenchy.

Naval Aircraft Activity.

LONDON, February 18.

The Admiralty says:—Naval aeroplanes effectively dropped heavy bombs on the Ghislennes aerodrome. They also bombed Bruges harbour and shipping yesterday.

Nine Enemy Aircraft Felled.

Another Successful Raid.

LONDON, February 18.

F. M. Sir Douglas Haig last night said in his communique:—We made a successful raid south-eastward of Souchez. An enemy party reached our lines north-eastward of Armentieres, but was immediately driven out with losses. In the fighting in the air on Thursday eight German machines were driven down and anti-aircraft guns brought down another four of our machines are missing.

A Successful Raid.

LONDON, February 18.

Sir Douglas Haig last night reported:—We made a successful raid north eastward of Gueudecourt. Enemy raiding parties, northward of Loos and westward of Messines, were caught by artillery and machine gunfire, and dispersed. A third party reached a British post north eastward of Ypres, but was driven off with losses.

Troops for Spring Campaign.

The "Times" military correspondent states that Germany is undoubtedly massing troops on the Western Front, where there are now 166 divisions compared with 128 in November.

FRENCH FRONT.

Active Cannonading Near Ribecourt.

LONDON, February 18.

Last night's French communique reported, intermittent cannonade on most of the front, it was specially active in the direction of Ribecourt.

Artillery Active on the Ancre.

LONDON, February 18.

A German official communique issued yesterday evening reported strong artillery active on the forenoon and development of fresh infantry engagements.

Enemy Salient Wrecked.

LONDON, February 18.

This afternoon's French communique says:—In Champagne there has been mutual artillery activity in the sector of Maison-de-Champagne. One of our detachments in Alsace penetrated the German salient at Amertz Willer and completely wrecked it. The enemy suffered heavily. We brought back prisoners.

Successful French Raids.

LONDON, February 18.

Last night's French communique reported several successful raids at Berry-au-Bac and in Argonne. Thirty prisoners were taken. There was an active artillery duel, but no infantry action west of Maisons-de-Champagne. Cannonading occurred at Louremont in the Vosges and south of Col. Ste Marie.

A Furious Bombardment.

Last night's French "communique" reported:—The enemy artillery, vigorously countered by ours, opened a furious bombardment in the Maisons-de-Champagne sector. There was an artillery duel on the right of the Meuse.

LONDON, February 18.

The French communique says:—Patrol encounters took place especially in sectors of Troyon and Les Chambres and north-west of Sadonvillers. A detachment penetrated an enemy trench in Repetre Wood and destroyed works and dugouts.

MESOPOTAMIA FRONT.

British Advance on Kut.

Effect in Europe.

LAHORE, February 18.

LONDON, February 17th.—General Berthout writing in the "Petit Journal" says that apparently the Turks in Kut are nearly cut off. It remains to be seen whether they will be able to retire in time to the left bank. The forcing of Turkey to recall men to defend her possessions in Asia will effect the situation as regards the Balkans and Russia. ("C. and M. Gazette" special cable.)

Turkish Retirement.

LONDON, February 18.

Two Turkish communiqués admit the retirements, on the Tigris following the British attacks.

RUSSIAN FRONT.

Fighting Near the Bezeu Pass.

LONDON, February 18.

A Vienna official communique reports that since this morning the enemy have been attacking our positions west of Herstran northeast of the Bezeu Pass. The fighting is proceeding.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 18.

The following telegram, dated the 15th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British captured an enemy strong point southeast of Grandcourt. The British carried out a successful raid north-east of Arras, penetrating 250 yards into the enemy defences to the third line of trenches. A number of dugouts were destroyed, many enemy killed and 40 prisoners captured. The British also raided north of the Somme and north east of Ypres, and exploded by artillery fire, the ammunition dumps near Armentieres. Two hostile raids were repulsed.

The French made successful raids in Alsace and near Rheims. German aeroplanes dropped bombs at Dunkirk. French aeroplanes bombed the aviation grounds and railway stations. The enemy, after very heavy fighting, captured the heights east of Jacobeni, in Bukovina. Only artillery duels and outpost skirmishes took place on the Sereth and the Danube.

The enemy, after very violent bombardment, attacked Paralove, east of Monastir, and gained a foothold in several parts of the first line trenches, but an Italian counter-attack enabled the greater part to be retaken.

A British warship bombarded the mouth of the Struma. British naval aircraft bombed the railways south of the Yenikeri bridge, also the shipping in Bruges harbour, in Belgium.

II

DELHI, February 18.

The following telegram, dated the 16th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British successfully raided northeast Guendecourt capturing prisoners. Various enemy raids were repulsed. The enemy exploded a mine south of Bouchavesnes. British artillery was very active at a number of points.

The French raided as far as the second line, 12 miles north east of Compiègne wrecking works and dugouts and inflicting considerable losses and made two raids in Champagne.

French aircraft successfully bombed aviation grounds stations and bivouacs.

The Germans after a severe bombardment raided Russians 16 miles southeast of Zloczow penetrating some distance into Russian lines.

Snow storms continue in the Carpathians.

Extremely severe weather continues on the Rumanian front.

British naval aeroplanes successfully bombed Bruges harbour.

Resolution on Anarchy.

Mr. Dadabhoi Refutes Insinuation.

DELHI, February 17.

The Hon'ble Mr. Dadabhoi has addressed the following letter to the Press:—My attention has been drawn to an account published by the "Amrita Bazar Patrika" from its Delhi correspondent regarding my resolution on anarchy stating that the committee of enquiry demanded by Mr. Dadabhoi if granted might have proved a good instrument in the hands of our enemies to turn the tables on us. Indeed some officials were eagerly waiting for such a committee and Mr. Dadabhoi was unconsciously put up to serve their purpose. This is wholly untrue and a baseless insinuation. My speech in the Council would give the lie direct to the statement. It is a matter of common knowledge that the Government decision was to strenuously oppose the resolution and negative it in the Council. The public are already aware of the circumstances under which the debate fell through.

Gokhale Memorial Meetings.

Mr. Gandhi's Suggestion.

DELHI, February 18.

Mr. M. K. Gandhi has issued the following note to the Press:—

Upon the advice of the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya and other friends I venture to draw public attention to a suggestion I have made to my Ahmedabad friends regarding the celebration of Gokhale anniversary on the 19th instant. It is to the effect that we should at these meetings take a definite practical step from year to year to promote some public object in keeping with the teaching of the deceased patriot. Ahmedabad will probably raise subscriptions for translating and publishing in Gujarati Mr. Gokhale's speeches, to be ready for circulation at the latest on the next anniversary. Other centres may translate other works or may raise subscriptions to found scholarships for some special training.

If some such definite and not very ambitious steps were taken at hundreds of meetings that will be held yearly, the educational advance we shall have made in a few years will, it is held be not inconsiderable.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

Indian Volunteering.

Viceroy Thanks.

Poona's Enthusiastic Support.

POONA, February 18.

At a very largely attended meeting held last evening with the Hon'ble Mr. Paranjpye in the chair the following resolution was passed on the motion of Mr. Tilak, seconded by Prof. Limaye and supported by Mr. Gupta, Mr. Paranjpye and Mr. R. Ghaswala:—That this meeting of the citizens of Poona expresses its great satisfaction at the announcement made by the Viceroy regarding the intention of the Government to enrol Indians in their units in the defence of India for general military service in India for the duration of the war and trusts that the status, prospects and privileges of Indians in this force will be the same as in the case of European British subjects in India and that this privilege will be continued even after the war. That this meeting further urges on the people to respond wholeheartedly to this call in the defence of the motherland and the Empire.

Indian Volunteers.

Enthusiasm in Bombay.

BOMBAY, February 18.

H. E. the Viceroy's announcement that the Government propose to enrol Indians in their own units for general military service in India for the duration of the war has evoked a good deal of enthusiasm in the Western Presidency. Public meetings are being held in the districts welcoming the project and urging on the people to respond wholeheartedly to make it a great success. Under the auspices of the Bombay Presidency Association a mammoth meeting will be held in the Town Hall on Sunday evening at which resolutions will be moved expressing great satisfaction at the announcement, and trusting that in the commissioned ranks, the status, prospects and training of the Indians enrolled will be placed on a footing of equality with the European British subjects of the crown. The meeting will also urge the creation of a territorial army for each province and that Indians should be admitted in existing armies on equal terms with their British fellow subjects. Many prominent Indian leaders and Messrs. Andrews and Horniman will speak on the occasion. Sir Dinshaw Petit will move a resolution appealing to the Government for the immediate and unconditional abolition of the system of indentured labour.

Mammoth Meeting in Bombay.

BOMBAY, February 18.

Under the auspices of the Bombay Presidency Association a crowded and enthusiastic meeting was held this evening in the Town Hall with the Hon'ble Mr. D. E. Watcha in the chair for expressing satisfaction at the announcement regarding enrolment of Indians for military service in India, to urge equality of position in matter of pay and prospects and ask for immediate and unconditional abolition of indentured labour. The meeting lasted for over two hours and a large number of speeches were made.

Mr. Watcha Expresses Gratitude.

The Chairman in opening the proceedings said that it was a source of the highest satisfaction to them in common with their countrymen in all parts of the Empire to record the new departure which the Government of India had just taken in their military policy. They cordially welcomed the announcement made by the Viceroy regarding enrolment of Indians in their own units for general military service in India during the war. The measure contemplated was tentative in its character, exceedingly circumscribed and withal accompanied by that over-cautiousness which was the outstanding feature of every new policy of the Government of India. But however, circumscribed and however cautious the measure was they gladly welcomed it because it was a magisterial step in the right direction and in harmony with the long cherished wishes and sentiments of their people. Carried out in the spirit of generous trust the measure was full of unlimited potentiality for the permanence of British rule in India and solidarity of the Great British Empire as a whole on a footing of absolute equality without distinction of race and colour. This terrible war had demonstrated to the world how Indian soldiers had fought and with what heroism and dash, what endurance and patriotism have they displayed in a struggle, that is most arduous and desperate. They might fairly expect, that the same manly virtues and the same fire of patriotism will distinguish the volunteer army.

Indentured Labour.

Referring to the indentured labour question Mr. Watcha hoped that after the consensus of Indian public opinion was so emphatically and indignantly articulated the Government would not allow the existing legislation to stand a day longer than was necessary on the Indian statute book neither was it at all necessary to substitute any fresh legislation later on as was contemplated. He wanted the Government to show by their swift and determined action that in the governance of this great Dependency they were actuated by that noble policy which declares that "righteousness alone exalteth a nation".

Respond to the Viceroy Nobly.

Sir Narayan Chandravakar then moved the resolution in regard to military service. Sir Narayan expressed deep gratitude for the Viceroy's announcement and said that the step had removed the deteriorating tendency of the martial spirit of India. It was not time for words and speeches but action and they must respond to it nobly.

Mr. H. A. Wadia, Mr. C. H. Setalvad, Mr. Abbas Tyabji and Mr. M. R. Jayakar seconded and supported the resolution respectively.

M. Setalvad.

Mr. Setalvad said if the Government had taken proper measures for raising an Indian army at the outbreak of the war in 1914 the Germans would have been rolled back by now. It was good they had even now risen to the occasion.

Mr. Tyabji said it was gratifying that at last some amount of confidence was shown in them.

TELEGRAMS.

The resolution was passed unanimously.

Sir D. Petit.

Sir Dinshaw Petit then moved the resolution on indentured labour. He said it was a strange irony of fate that under the rule of the British Government which took pride in being mainly instrumental in abolishing slave trade, in other parts of the world the people of this country should have to hold public meetings to raise their voice against the existence of another form of slave trade.

Mr. B. G. Horniman.

Mr. Horniman in seconding the resolution said that they should go on holding such demonstrations until the system was abolished. It must go forthwith, at the latest by May next when the proposed conference in London would take place.

Mr. B. J. Petit said if they had any feelings for their motherland and if they were true to themselves they must not rest until the system was wiped out root and branch once for all.

Lokamanya Tilak.

Mr. B. G. Tilak was of opinion that the time had come when that infamous system must go at once. If the Government was not prepared to do it of its own accord the matter should be taken in hand by the public. He advocated a sort of passive resistance which would cripple the activities of the recruiters of indentured labour.

The resolution was passed with acclamation.

Another resolution authorised the chairman to communicate the previous resolutions to proper quarters and the proceedings terminated with the usual vote of thanks to the chair.

UNITED PROVINCES.

The United Provinces P. W. D.

Engineer Establishment Depleted.

ALLAHABAD, February 18.

The administration report of the United Provinces Public Works Department, building and roads branch, for 1915-16, shows that the already inadequate Engineer Establishment was further depleted by officers being taken away for military service. Since the outbreak of the war, including Royal Engineer officers recalled to military duty, 17 Engineer Officers, more than 25 per cent of the sanctioned cadre, have been attached to the Military Department. The department had been hard put to for providing supervision, and considerably large responsibilities have been imposed on the junior members of the establishment. Among other matters, additional supervision and inspection is becoming imperative. With a view to securing for larger towns expert guidance in the running of waterworks machinery, a proposal had been put forward to the Government of India that a Mechanical Engineer be associated with the Sanitary Engineer.

PUNJAB.

Mr. B. C. Pal Prohibited from Entering Punjab.

LAHORE, February 18.

His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab has warned Mr. Bepin Chandra Pal not to enter that province. The order which was signed by Mr. French, Additional Secretary to the Lieutenant-Governor of the Punjab was served on Mr. Pal on Friday night and to the same effect as that recently served on Mr. Tilak. Mr. Pal writes to the Press saying that he did not intend to visit the Punjab nor was he invited to do so.

BRIEF TELEGRAMS

A meeting of the Committee of Bangalore Social Service League was held on Saturday at the Government High School. Before the proceedings commenced, the members of the committee entertained Sirdar Kantaraj Urs, President of the League at tea to welcome him after his return from his tour in Japan. The committee, among other things, resolved to hold the annual general meeting of the League shortly and to request His Highness the Yuvarajah to be the patron of the League and to preside on the occasion.

Under the patronage of His Highness the Maharajah and the Resident, an annual concert during the Sremulam week was held on Saturday night the 17th instant at the Town Hall Travancore in the presence of a crowded audience. An excellent programme was gone through with success and enthusiasm. Several ladies and gentlemen both European Indian, took part in it. The proceeds of the concert this year will go for the work of the Y. M. C. A. with the troops at the front.

The Annual Conference of the Pulayas of Travancore was held yesterday (Sunday) at the Town Hall, the Dewan presiding. An address was read expressing the gratitude of the Pulayas for the support and encouragement given to their community by the Darbar, Messrs. C. Sankara Pillay B. A., B. L., Judge, and S. Subramoniya Sastri M. A., delivered speeches, giving advice to the Pulayas. The Dewan made a suitable reply and promised all further support from the Darbar.

[LATEST].

End of the War.

Need for Greater Sacrifices.

LONDON, February 18.

Speaking at Manchester, Mr. Henderson said that the confidence of the Government in the final issue was never so high. He believed that a blow would be struck in the coming winter which would lead the war to a close entirely satisfactory to the Allies.

Lord Derby, at Bolton, said that the war would still be long and more bitter than ever, and the nation would have to make still greater sacrifices. The manhood of Germany was still an enormous reserve of power, and she would make a gigantic effort to gain the mastery. The next six months would be most critical. Lord Derby confidently predicted that we should be successful, but it would not be a walk-over.

TELEGRAMS.

LONDON, February 18.

A feature of the war loan subscription was the unearthing of extraordinary gold hoards. Three thousand sovereigns were paid into the Sunderland post offices in two days, and 4,000 sovereigns at Swansea. The family of one farmer at Wrexham paid 100 sovereigns, and a Lincoln woodman paid 350 sovereigns. There were also numerous gifts of money ranging from half a crown to £10, which were sent often accompanied by pathetic letters, breathing patriotism and poverty. Nine hundred work people in one factory subscribed £15,000. Huge subscriptions were made by Municipalities. For instance, Luton averaged £10 a head.

వాతావరణ సీత

1917 నాం ఫిబ్రవరి నెల 19-వ తేదీ సోమవారము.

పక్షములు.	కడచిన 24 గంటల లాభ, నష్టము		వర్తమానము.	
	అధికము	అల్పము	కడచిన 24 గంటల లాభ, నష్టము.	వర్తమానము.
సోమవారము	29.778	85.269.8	...	45.04 44.18
మంగళవారము	29.813	87.870.0	...	40.29 36.61
బుధవారము	29.836	89.669.7	...	50.15 38.25
గురువారము	29.882	89.165.2	...	66.29 39.67
శుక్రవారము	...	97.066.8	...	52.18 31.64
సోమవారము	29.815	90.265.2	...	84.45 34.84
మంగళవారము	29.849	85.560.8	...	46.87 49.23
బుధవారము	29.858	84.163.5	...	51.06 50.55
గురువారము	29.828	83.167.5	...	40.47 53.11
శుక్రవారము	29.785	85.170.9	0.01	90.31 79.41
సోమవారము	29.827	85.572.0	...	61.64 61.87
మంగళవారము	29.825	88.978.5	...	118.88 11.50
బుధవారము	29.813	88.669.8	...	116.00 16.34
గురువారము	29.813	90.569.6	...	123.93 26.98
శుక్రవారము	29.843	85.471.7	...	87.73 71.84
సోమవారము	29.841	90.464.9	...	57.98 30.59
మంగళవారము	...	92.061.2	...	85.02 20.27
బుధవారము	29.801	93.364.9	...	31.18 19.75
గురువారము	29.845	94.662.8	...	42.60 26.59
శుక్రవారము	29.832	94.564.5	...	44.44 31.52
సోమవారము	29.840	86.355.7	...	54.01 34.96
మంగళవారము	22.741	65.446.1	...	62.56 58.42
బుధవారము	22.952	67.387.8	...	52.17 54.83
గురువారము	28.871	91.958.6	...	23.12 21.57
శుక్రవారము	29.897	88.557.4	...	58.65 44.98
సోమవారము	29.864	93.058.8	...	46.64 39.55
మంగళవారము	29.867	93.865.2	...	28.54 32.37
బుధవారము	29.871	92.265.9	...	37.00 32.83
గురువారము	29.839	93.969.8	...	26.99 33.89
శుక్రవారము	19.02 26.12

బంగారాభివృద్ధిమునకు కృతజ్ఞులమునందు తప్ప ఇతర భాగములం దంతటను వాయుభారము కొంచెముగా తగ్గినది. ఉత్తరభాగమునందు వాయుభారము అధికముగా తగ్గినది. ఇతర భాగములందు తక్కువ భాగముగల దేశము వృద్ధియైనది. సాగరదీవినుండి చల్లని దక్షిణ మారుతము ప్రారంభమైనదని ఈయందయము తెలియవచ్చినది. కొన్నిచోట్ల వాయువునందు చలనము తగ్గించెను. మధ్యమెడలనుండి ఎక్కువగానున్న ది. గాని సెంచుమునందును, రాజధాని దక్షిణము నందును ఉష్ణము కొంచెము తక్కువగానే యున్నది. ఉత్తరసర్పారులందు పగటి యుష్ణము కొంచె మెక్కువగా నున్నది. ఈయన తీరమునందు దక్షిణ భాగము కొంచెము తక్కువగా నున్నది. సాధారణముగా నందటను రాత్రియుష్ణము తక్కువగా నున్నది. కర్ణాటకము నందును చెన్నపురి తీరమునందును చాల తక్కువగా నున్నది. చెన్నపురియందు అత్యల్ప ఉష్ణము 8 డిగ్రీలు. రాజధాని దక్షిణాంతమునందు తప్ప ఇతర స్థలములందు వాయువందు తేమ తేమ.

జి. నారాయణస్వామినాయుడు.

అక్రింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

జూ బు లు.

I

కృష్ణా మండలసభ

అయ్యో, 26 వ కృష్ణామండలసభను ఏప్రిల్ నెలలో ఈస్టరు నెలవులందు నందిగామ తాలూకా జడ్జియ్యేట్ లో జరుపుటకై ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. ఈ మండల సభలో జరిగించవలసిన యంశములు సభ జరుగుటకు ముందు 15 గోబాలు కద్దనగనే ప్రకటింప వలసియున్నది. 20 నుండికి తక్కువ గాని ప్రతినిధుల యాహదము వడసిననే గాని అప్పటికప్పుడు వచ్చు దెచ్చు విషయములు ఆ సభయందుంచబడవు. ఆయా గ్రామస్థులు మున్ముందు ప్రయత్నించక అప్పటికప్పుడు సభయందుంచదలచిన యే యంశమునుగూడ జరిగించు నవకాశ ముండదు. కావున కృష్ణాజిల్లాలోని ఆయా గ్రామస్థులు సభయందుంచుటకై పంపు సలహాలను మనవులను (తాము లోగడ ఆ విషయమై చేసిన కృషిని దెలుపుచు అందువై వచ్చిన జవాబుల నకళ్ళసహా) జిల్లాసంఘము కార్యదర్శిగారికి బందరునకు మార్చి నెల 10 తేదీలోగా చేరునట్లు పంపు కోనవలసి యున్నది. జిల్లా సంఘమువారి సభ మార్చి నెలమధ్య జరుగును. అప్పుడీ విషయము లన్నియు జరిగించి నిర్ధారణ గావించబడును.

వే. వెం. సుబ్బారావు బి. ఏ. కార్యదర్శి.

II

ఒకసందేశము.

అయ్యో,

క్రింది స్లోకము భర్తృహరి సుభాషితశతకత్రయము లోని వైరాగ్య శతకములో, కాలమహిమానుననందలి ప్రథమస్లోకముగాను, తరువాత పద్యము, ఏనుగులత్తుణకవి విరచితాంధ్రపద్యము ఆస్లోకమునకుం దెలుగుపద్యముగాను, ఆంధ్రాక్షర ముద్రితములు యాదేశమున విక్రయింపఁ బడు పుస్తకములం దచ్చుచేయబడియున్నది.

“స్లో॥ యత్రానేకే కృపిభిః గృహే తత్రతివత్సరైశ్చ
యత్రాస్యేకస్తదను బహువస్త్రత్రైకేపి చాస్తే
ఇథోనేయా రజనిదినసౌ పోలయన్ ద్వావివాదే
కాలః కాల్యానహ బహుకలః క్రీడతి ప్రాశస్తయైః.”

కా. ఏయింటుక వసియింతు పెక్కు రోకఁ డా యింటం బ్రవర్తింతు నే, చాయ్ కొనిల్పు నొకండు పెక్కురచటక సుంధింతు రొండైన లే, డాయెంటుక మణియిల్లు రాత్రి దినరూపాక్షద్యుంజయ్యుమం, జేయుం గాలుడు క్రీడ లోకఫలకశ్రేణిక నృశారమ్ములక.

బొంబయి గార్హమాణ్య (4 వ సం.) ప్రకటింపబడ్డ డేమేంద్రకవి కంఠాధరణమను కావ్యలక్షణము పంచమ సంధిలో కవికి “తర్క వ్యాకరణ భరత చాణక్య వాత్సర్యయన భారత రామాయణ మోక్షోపాయాత్మజ్ఞాన ధాతువాద రత్నపరీక్షా వైద్యక జ్యోతిష ధనుర్వేద గజ తురగ పురుష లక్షణ ద్యౌతేంద్ర బాలప్రకీర్ణమ పరిచయః కవి సామ్రాజ్య వ్యంజనః”

అనులక్షణము చెప్పబడి లక్ష్యముగా ద్యౌతేంద్రమయో యథా చంద్రకన్య- అని పయస్లోక ముదాహరింపఁ బడి యున్నది. నుతీయు భ. సు. పోషకారవృద్ధిలో స్లో॥ భవంతి నమ్రాస్తరవః ఫలోద్భవై ర్నవాంబుభి ర్దూరవిలంబితో ఘనాః । అనర్థతా స్సత్పురుషాస్స స్పృధిభి స్సృభావ ఏవైవ పోషకాశిణాం. ప॥ తరువు లతిరసఫల భారగురుతః గాంచ నింగి శ్రేణుచ నమ్రత మొసంగు మేఘుఁ । దుద్ధతులు గారు ఘనులు సమృద్ధిచేత జగతి నుపకర్తలకు నిది సహజ గుణము. వై శ్లోకమును లక్ష్యణకవి పద్యమును ఉన్నది.

ఈ స్లోకమే అభిజ్ఞాన శాకుంతలము పంచమాంకములో శాకరవునిచేతఁ జెప్పఁ బడుచున్నది.

ఇట్టిస్లోకములు రెండేసి గ్రంథములందుండుటకు హేతువులు వివరించి ప్రకటించుటకు బండితులఁ బ్రార్థించుచున్నాను.

అమలాపురం ఫిబ్రవరి 18 పా॥గో.

పోయిలైట్

ఎండకు అగ్నికి గాలికి చెడకుండునట్లు అస్పృశ్యులతోను సిమెంటుతోను బాగా నొక్కి చేయబడిన యింటికప్పు.

తుత్తునాగము పూత పూయబడిన ఇరుపరేకు కన్నను దేశీయ కప్పుపెంకుల కన్నను చాలకాల ముండునది. ప్రత్యేకముగా హిందూవుల యిండ్లకొరకు, హిందూ దేశము నిమిత్తమై తయారు చేయబడిన కప్పు.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు నోలు ఏజెంట్లు:—

ది సాత్ ఇండియన్ ఎక్స్ పోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్

తెలూపెట్టె నెం. 37 రు, మద్రాసు.

ఉత్తరసర్కారులనుండియును కాకినాడనుండియును విషయములను తెలియగోరువారు

ఈ క్రిందివారికి వ్రాయవలయును:—

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్సు, మిషన్ బిల్డింగ్సు

వి శా ఖ న ట్ట ణ ము.

661

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం.

వరి, వోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయ్యన్నము, దూప, ఫలవృక్షములకున్న మొక్క తీగవనై రాలకున్న సుపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబి, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్కజిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైద్యేక పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకును ఈ క్రింద నుదాహరించుచున్న వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయింకాడ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండు చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డోవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నుపయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా లైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపాలిటీవారు పట్టికు నర్చువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెంట్లు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తెలూపెట్టె నెం. 553 రు,

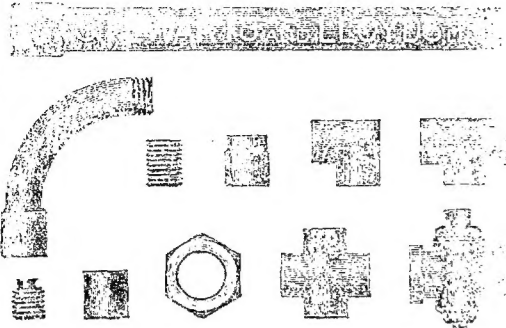
389

మదరాసు

(వై కామోజిష్క్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుగూడ చుదాహరింప గోరుచున్నాము.

M. N. HUSSEN & Co,
Hardware Merchants, Contractors & Commission Agts.
No. 90 ARMENIAN STREET, MADRAS.

కప్పిలు, పేష్టింగులు, బేరింగులు, ఫమ్మరు బ్లాకులు, బెల్టింగులు, ఇంధనములు, మెరుగునూనెలు, క్రొవ్వనూనెలు, ఆస్బెస్టు, రబ్బరు సామానులు, మనిలా ఉక్కు తీగదారములు, మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు,

వంకుల ఇనుప చేకులు, సాదా చేకులు, ఎం.ఎన్. చేకులు, ఉక్కు చేకులు, ఇనుప చువ్వలు, కోణాలు, టీలు. వంకుల డబ్బియు ఐ. స్క్రీం. సి. ఐ. గొట్టములు, పిట్టగులు, ఇత్తడిపిట్ట, గ్లాండు కార్డు, జి.ఎం. చక్రపు మూతలు, చురమేకులు, టెన్సెల్లు, బోల్టులు, నీమెంటు సున్నము, బొగ్గుతారు, బొగ్గుపిచ్ అస్పాల్జి, ప్లాక్ హాం తారు, వర్ణములు, చార్మిములు.

పారలు, పిక్కిన్లు, పోకిలు, సమ్మెటలు, గొట సులు, కంసాలిపట్టెడలు పిగ్ లెడ్. తగరపు చేకులు, తీగమేకులు, బొక్కెనలు, ముండ్లతీగలు, సాదాతీగలు, తీగవలలు. వ్యవసాయపు పరిమట్లు, గనుల ప్యాట్రోలీలకు రైల్వేలకు కావలసిన అన్ని రకముల సామానులు చాక చేట్లకు దొరుకును. విశేషము లింకను తెలియగోరిన మాకు వ్రాయుడు.

విలాసము :—ఎం. ఎన్ హుస్సేన్ అండు కో.,
ఇనుప సామానుల అంగడి, నెం. 90 ఆర్మేనియను వీధి,
మద్రాసు.

679

దాదాపీడితులకు పరము: బహుదీక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపది సారసరిల్లా

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమునకు జనించు జాడ్యములకు తీరికనుకంటి నుండు. మద్రాసు, మద్రాసు గుడిమలను పుండ్లను, ప్రాంతి పులను అన్ని విధములను గలగు చక్కని గుడిమలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్త పుకారణి (28)

వనోపది సారసరిల్లా గుడిమి నుండి నిర్మించును, సహజమైనను మధ్యమధ్యమైన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసములను, నీలబద్ధమును కాక నుండును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరును. శరీరాలోగ్యమును గలగ జేయును. 15 రోజులకు ముందుకు 4 కోట్ల బుడ్డిలలో అమ్ముడును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్ 144, ఫనసవాడి నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No. 2. BOMBAY.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధి యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిగు
జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 మాత్రమే పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రసర్వశాళాల - విద్యాప్రస్థాన.
ఇది శ్రీయత కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారికి
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7, తింబుకెట్టి వీధి, చంద్రాను.

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యాపదములు
ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను
తులం 1 కి రూ. 3-8-0
కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0
శివశివేశ్వర కమ్మరి, మంచి తులము 1-కి 30-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-10-0
పచ్చకర్పూరం " ... 2-0-0
బాలాభ్యుత్థము సీసా 1-కి ... 0-12-0
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లిండ్ మద్రాస్.

ఆత్మజ్ఞానా.
శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మపితి.
వయ్యముల సన్సారమును గురించి శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త :- డా॥ జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నపైజా చక్కని గ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిజ
ములు - బొమ్మలకార్డులు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించె
దము. కాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.
పండ్లపెట్ట మొక్కలు, సుంపగి, గోబా మొదలగు మొ
క్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము
భారత పుస్తకము అర్ధజా ప్రాంతము పంపించువారికి పంపబడును.
విలాసము:— యం. ఓబళప్ప అండుబ్రదర్సు,
588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

దొంగలు! దొంగలు!!— రెండే రెండే, ఆంధ్ర
మహాజనలందరు నడుములు లిగించండి. దొంగలకలలో చిక్క
కండి. ఇవిగో వాండ్రును జయించే పద్ధతులు. చదివి నేర్చు
కొనండి, ఒక్కొక్కటి వెల రు. 0-4-0. తయారైనపుడెట్ల పి. పి.
గా ఒక్కొక్కటి పంపుమందెదము. దరఖాస్తులు వెంటనే
పంపండి. భారతీ వేరహపుస్, ఏలూరు. (678)

ఇందుమతీ పరిణయము.
కుమారభూర్షటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశశ్శాస్త్రోదయము
సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గొప్పవిద్యార్థులకును, పుస్తక
భాండాగారములకును, సగము వెల. ఈమార్పు వెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, ముసునూరు యశ్శేటు
628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

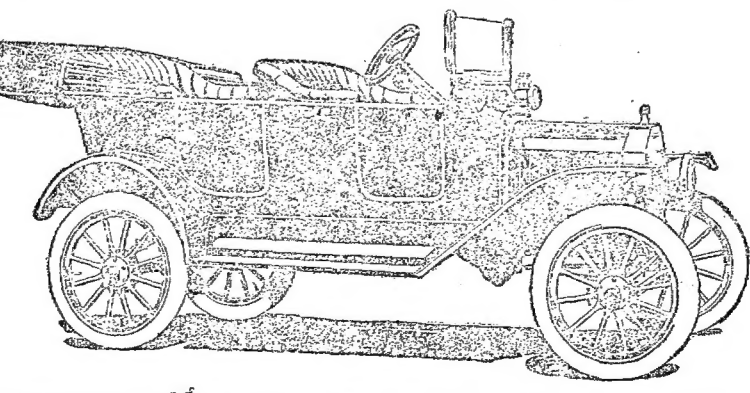
ఘనసార చంద్రిని:— ఇది ఎరువు, తెలుపు
మొదలగు అంటు శగ రోగములను, శ్రీల మనుచు వ్యాధు
లను తక్షణమే మాన్పును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా 1-కి
రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్జులు, వేరు.
ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.
(674)

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గడియారము
దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?
144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటకులను
మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్పుకొన
వచ్చును. క్రయము లేదు. తచాలఖర్చు లేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
188 20, చినబజారురోడ్, మద్రాస్.

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి. (572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

హుడ్డొక్కట, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు, గ్లియోటిక్ కొమ్ము, గాలి తెర, స్టీక్స్ చక్రము, ట్రైరును ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.
ఫోర్డుకారును కొనుడు; ఏలకన, ఎవరికై
నను ఎచ్చటనున్నా, స్థితియందున్నా
చక్కగ పనిచేయును. ప్రశస్త్యులగు సామా
నులలో మోటారు కారుల తయారు చేయుట
లో హేగండిన పనివారిడచే ఆయాగుచేయ
బడినది. అది మిక్కిలి దిట్టమయినది. తెలిక
ఆరుగురు దానివలన వ్యయములు లెక్కలలో
లేక్కవయ్యును.

దిట్టమయినది. అయినను బజారునందు దొరు
కగల ఉక్కు, లో మిక్కిలి తెలికయిన ఉక్కు
కావున అధిక వ్యయమయినది.
ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మో
టారుకారులలో ఫోర్డుకారులు సగమున్నవి.
ప్రపంచములోని మహాజనులు యీబండిని ఉప
యోగించి యాచి ప్రశస్త్యయినదని రుజువు
చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని
పై వ్యయపరచబడ్డ ధనమునందలి ప్రతిరూ
పాయికని తెగిన మోటారుపనిని చేయించు
కొనవచ్చును.

అన్యది మిక్కిలి ప్రశస్త్యమయిన సా
మానులలో చేయబడినది. వెనాడియు ఉక్కు
ఉష్ణమునుపరీక్ష, ఫోర్డుకారు, మిగుల
ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచు స్వంతకారులకు సంతోషముగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుదురుగాక ఫోర్డును కొనుడు.
ఇప్పుడే కొనుడు. స్టీక్స్ చక్రము ట్రైరుతో సహా రు. 3300 - వెడ్జ్ స్టీరు మోటారు కారులలో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయు
చుడు. ఈ కున్న ఆకాఫింగు కలుగలదు. వ్రాయవచ్చును ఈ పత్రిక పేరు నడచుచుండును.
Oakes & Co., Ltd, Madras. ఓక్సు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మద్రాసు.